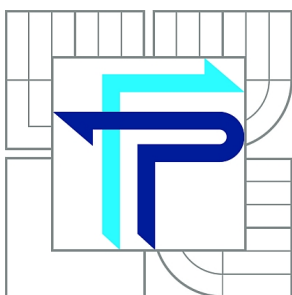

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF FINANCES

DAŇOVÉ RÁJE

TAX HAVENS

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. JAN ŠTEFANIDES

VEDOUcí PRÁCE

SUPERVISOR

JUDr. Ing. JAN KOPŘIVA, Ph.D.

BRNO 2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Štefanides Jan, Bc.

Účetnictví a finanční řízení podniku (6208T117)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává diplomovou práci s názvem:

Daňové ráje

v anglickém jazyce:

Tax Havens

Pokyny pro vypracování:

Úvod

Vymezení problému a cíle práce

Teoretická východiska práce

Analýza problému a současné situace

Vlastní návrhy řešení, přínos návrhů řešení

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Seznam odborné literatury:

KLEIN, Š. Daňové ráje... aby nebyly daňovým peklem, Ostrava: Sagit, 1998, 197 s. ISBN 80-7208-074-1.

LÁCHOVÁ, L. Daňové systémy v globálním světě, Praha: ASPI, 2007, 271 s. ISBN 978-80-7357-320-1.

LESERVOISIER, L. Daňové ráje, Praha: HZ, 1996, 122s. ISBN 80-86009-07-6.

PETROVIČ, P. Encyklopedie mezinárodního daňového plánování, Praha: Akont Trust Company, 2002, 432 s. ISBN 80-86394-81-6.

VELO, L. Daňové ráje světa, Praha: Rebo Productions, 1997, 167 s. ISBN 80-85815-93-1.

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Ing. Jan Kopřiva, Ph.D.

Termín odevzdání diplomové práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2012/2013.

L.S.

---

doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.
Ředitel ústavu

---

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
Děkan fakulty

V Brně, dne 21.05.2013

Abstrakt

Diplomová práce pojednává o problematice daňových rájů a možnostmi jejich využití pro české podnikatele v oblasti daní z příjmů. Práce se zabývá analýzou legislativy České republiky a mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána a jejich interpretací v judikatuře Evropského soudního dvora a Nejvyššího správního soudu České republiky. Práce obsahuje příklad možností využití daňových rájů v praxi.

Abstract

The diploma thesis deals with the issues of tax havens and opportunities of their utilization for the Czech entrepreneurs relating income taxes. The thesis focuses on analysis of the Czech legislation and international agreement binding for the Czech Republic and their interpretation in the case law of the European Court of Justice and the Highest administrative court of the Czech Republic. The thesis includes practical example of the utilization of tax havens.

Klíčová slova

Daňové ráje, využití, daň z příjmů, judikatura Evropského soudního dvora, judikatura Nejvyššího správního soudu, daňová optimalizace.

Key words

Tax havens, utilization, income tax, case law of the European Court of Justice, case law of the Highest administrative court of the Czech republic, tax optimalization.

Bibliografická citace

ŠTEFANIDES, J. *Daňové ráje*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2013. 97 s. Vedoucí diplomové práce JUDr. Ing. Jan Kopřiva, Ph.D.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že mnou předložená diplomová práce je původní a zpracoval jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušil autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 24. května 2013

.....

Jan Štefanides

Poděkování

Děkuji vedoucímu mé práce JUDr. Ing. Janu Kopřivovi Ph.D. za odborné konzultace, pomoc a cenné rady v průběhu tvorby této práce. Děkuji také svým rodičům za podporu po celou dobu mého studia.

Obsah

Úvod.....	10
1. Daňový ráj.....	13
1.1 Historický úvod.....	13
1.2 Charakteristika daňového ráje.....	16
1.3 Charakteristika škodlivého preferenčního režimu	18
1.4 Offshore aktivity	19
1.4.1 Offshore vs. Onshore finanční centra	20
1.4.2 Základní rysy offshore finančního centra	22
1.4.3 Definice offshore finančního centra	23
1.5 Motivace států k poskytování offshore finančních služeb	24
1.6 Motivace podnikatelů k využívání daňových rájů, škodlivých preferenčních režimů a offshore služeb	25
1.7 Důsledky využití daňových rájů.....	29
1.8 Legislativa České republiky	31
1.8.1 Zdanění příjmů v České republice	31
1.9 Smlouvy o zamezení dvojímu zdanění	36
1.9.1 Definice pojmů dle SZDZ.....	38
1.9.2 Zamezení dvojímu zdanění dle SZDZ	41
1.10 Způsob zdanění příjmů v ČR.....	42
1.10.1 Způsob zdanění rezidentů	42
1.10.2 Způsob zdanění nerezidentů	43
2. Analýza možností využití daňových rájů.....	45
2.1 Úloha Evropského soudního dvora	45
2.2 Analýza dopadu judikatury Evropského soudního dvora na zdanění mezinárodních transakcí	46

2.2.1	Vnitřní trh	47
2.2.2	Právo usazování	47
2.2.3	Volný pohyb služeb	55
2.2.4	Volný pohyb zboží.....	57
2.2.5	Volný pohyb kapitálu.....	57
2.2.6	Zdanění vlastníků společností.....	58
2.2.7	Zneužití práva	61
2.3	Analýza relevantní judikatury Nejvyššího správního soudu České republiky.	63
3.	Možnosti využití zahraničních právních systémů.....	68
3.1	Představení společnosti SE - SOLAR a.s.....	68
3.1.1	Důvody realizace některých aktivit v zahraničí.....	69
3.1.2	Cíl využití daňových rájů.....	70
3.2	Návrh struktury	70
3.2.1	Daňová situace v ČR.....	72
3.2.2	Daňová situace ve státě umístění holdingové společnosti	74
3.2.3	Shrnutí.....	76
3.2.4	Doporučení.....	79
3.3	Zajištění anonymity a efektivnější daňová optimalizace	80
3.3.1	Cena struktury.....	85
	Závěr	87
	Seznam použité literatury	89
	Seznam použitých zkratk	96
	Seznam příloh	97

Úvod

Problematika daňových rájů je v dnešní době často zmiňovaným tématem v oblasti světové politiky. Toto téma úzce souvisí s prohlubující se globalizací světové ekonomiky, kdy dochází ke stále většímu množství obchodních transakcí mezi subjekty z různých států světa. Na základě takových transakcí podnikatelské subjekty vytváří zisky, které mají státy, v nichž tyto subjekty sídlí, zájem zdanit. Určit však, ve kterém státě má být konkrétní mezinárodní transakce zdaněna, nemusí být vždy snadné.

Primárně je nutné sledovat, jakým způsobem ke zdanění konkrétní transakce přistupuje domácí legislativa jednotlivých států. V praxi však často dochází k situaci, kdy by daná transakce byla podrobena zdanění v obou státech a došlo by tak k tzv. dvojímu zdanění, které je z ekonomického hlediska považováno za negativní jev. Proto mezi sebou jednotlivé státy světa uzavírají smlouvy o zamezení dvojímu zdanění, jejichž úkolem je určit, který stát a jakým způsobem má právo zdanit danou transakci. Mimo smluv o zamezení dvojímu zdanění je pro Českou republiku také závazná legislativa Evropské unie, jejíž cíl je mimo jiné vytvořit jednotný vnitřní trh umožňující občanům členských států realizaci podnikatelských aktivit napříč všemi členskými státy za srovnatelných podmínek.

Z předchozího je zřejmé, že problematika výkladu jednotlivých právních ustanovení a také vztahů mezi ustanoveními domácí legislativy státu, smluv o zamezení dvojímu zdanění a evropské legislativy bude složitým procesem. Významnou roli v této problematice zaujímá Evropský soudní dvůr, jemuž mohou soudy členských států Evropské unie pokládat tzv. předběžné otázky týkající se problematiky výkladu evropského práva. Názor Evropského soudního dvora je poté pro domácí soud v daném případě závazný. V rámci soudního systému České republiky zastává v daňové problematice nejvýznamnější roli Nejvyšší správní soud České republiky, jehož judikatura je v praxi významným východiskem při interpretaci daňové legislativy.

Tato diplomová práce popisuje legální možnosti využití daňových rájů pro české podnikatele, kteří si jejich prostřednictvím mohou zajistit výhody, které jim efektivněji umožní realizovat nejrůznější podnikatelské aktivity. V první části práce je nejdříve popsán historický vývoj využití výhod plynoucích z přesunu podnikatelských aktivit do daňově výhodnějších států. Dále jsou definovány nezbytné základní pojmy a popsána teoretická východiska práce. V závěru první části je popsána platná legislativa České republiky vztahující se k problematice daňových rájů a vliv, který na legislativu mají smlouvy o zamezení dvojímu zdanění.

V části druhé se diplomová práce zabývá analýzou judikatury Evropského soudního dvora v oblastech relevantních k tématu této práce. Jedná se především o problematiku vztahu mezi evropskou legislativou a domácí legislativou jednotlivých států, zejména oblastí volného pohybu osob, služeb, zboží a kapitálu. Významnou součástí je také analýza judikatury Evropského soudního dvora v problematice zneužití práva. Institut zneužití práva v České republice je poté analyzován v rámci judikatury Nejvyššího správního soudu České republiky. V závěru druhé části dochází ke shrnutí získaných poznatků, z nichž vychází část třetí.

V třetí části diplomové práce jsou popsány možnosti využití daňových rájů pro českého podnikatele - vlastníka společnosti SE - SOLAR a.s., který má zájem sjednotit svoje podnikatelské aktivity v České republice v rámci jedné holdingové struktury společností, která by zároveň umožňovala vyšší ochranu investic a rozšíření podnikatelských aktivit do dalších členských států Evropské unie. Postupně jsou v práci srovnávány tři v praxi běžně využívané státy a následně jsou navrženy dvě modelové struktury společností umožňující získání požadovaných výhod. V závěru práce jsou poté zhodnoceny náklady související s realizací navrhovaných řešení a také shrnutí, kterých výhod bylo strukturami dosaženo.

Cílem této práce je navrhnout vlastníku společnosti SE - SOLAR a.s. modelovou strukturu společností zajišťujících mu legálním způsobem získání konkrétních výhod plynoucích z využití daňových rájů. Cílem je také ukázat, že využití daňových rájů může podnikateli obvykle poskytnout množství dalších výhod, a že motivem k využití

daňových rájů rozhodně nemusí být pouhá snaha snížit vlastní daňovou povinnost daňového poplatníka.

1. Daňový ráj

V této kapitole se budu zabývat historickým úvodem, vymezením pojmu daňový ráj a souvisejících pojmů, možnostmi využití daňových rájů a snahou států omezovat tyto možnosti.

1.1 Historický úvod

V dřívějších dobách byly ekonomiky značně uzavřené, možnosti mezinárodního obchodu byly omezené, což bylo zapříčiněno například nevyvinutou infrastrukturou, technologickou úrovní, možnostmi komunikace apod. To se netýkalo pouze otázek ekonomických, neboť celkově chyběla větší míra integrace mezi státy. Každá země tak měla možnost stanovit daně v takové výši, která jí nejvíce vyhovovala. Přesto to však chování poplatníků příliš nezměnilo. Taktéž platilo, že daně byly nízké a mezinárodní rozdíly příliš malé, než aby někoho napadlo emigrovat.¹

Přesto můžeme vidět snahu o snížení daňové povinnosti již v dávné minulosti. Například v antickém Řecku skladovali obchodníci své zboží ve skladech na malých ostrůvcích mimo město z důvodu úspory 2% daně z dovozu.²

V Evropě většinou vznikala určitá dočasná seskupení v dobách ohrožení bezpečnosti států (např. již v 15. století za vlády krále Jiřího z Poděbrad) nebo pod vlivem dobovacích vládců některé ze zemí. Bylo tomu tak např. za vlády Napoleona Bonaparte, který měl ideu o sjednocení Evropy pod svou nadvládou.³ V roce 1848 prosazoval František Palacký myšlenku austroslavismu na vznik Rakouské monarchie. Ve 20. století došlo ke značnému nárůstu daňového zatížení obdobně jako k zavedení

---

¹ GENSCHEL, P a SCHWARZ, P. *Tax competition: a literature review*. [online]. 2011.

[cit. 2013-01-06]. Dostupné z: <https://www.jacobs-university.de/sites/default/files/uploaded_files/teams/publications/Genschel_Tax_Competition.pdf>.

² LESERVOISER, L. *Daňové ráje*. 1. vyd. Praha.: HZ Praha, 1996 s. 5.

³ BABKOVÁ, T. *Evropa a snahy o její sjednocení*. [online]. 2007. [cit. 2013-01-06]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/leonardo/historie/_zprava/340502>.

restrikcí v přeshraniční mobilitě (omezená konvertibilita měn, vízové povinnosti, vysoká cla).⁴

První evropské subjekty umožňující získání daňové výhody se objevily v roce 1929 v Lucembursku v podobě holdingové společnosti.⁵ Po druhé světové válce, kdy postupně docházelo k rychlému rozvoji ekonomik USA a států západní Evropy, docházelo také k rozvoji aktivit podnikatelů, jež měly za cíl snížení vlastní daňové povinnosti. Jejich požadavkům se snažily vyhovět povětšinou malé státy s nepříliš rozvinutými ekonomikami, které se tímto způsobem snažily přilákat zahraniční kapitál a získat tak peníze na vlastní rozvoj.

Lidé se dnes mohou rozhodnout, ve které zemi nebo ve kterých zemích budou pracovat, nakupovat či investovat finanční kapitál. V úvahu přitom berou mimo jiné dopad daní, ve kterých se daňové systémy jednotlivých zemí odlišují, neboť míra zdanění má nezanedbatelný vliv na výsledné finanční prostředky, jež budou mít tito lidé za svou práci k dispozici.

Jak uvádí Tanzi, integrace světových ekonomik vedla k mnoha zřejmým výhodám:⁶

- světové zdroje jsou lépe alokovány, což vede k růstu HDP a zvyšování životního standardu,
- širší nabídka zboží a služeb díky dostupnosti zahraničních značek,
- více možností pro cestování a související nižší časová a finanční náročnost,
- nárůst množství a škály dostupných informací,
- pokles nákladů na získání informací.

Většina států zapojených do procesu integrace částečně ztratila možnost rozhodovat o všech záležitostech samostatně, neboť v určitých oblastech musela postupovat

---

⁴ GENSCHEL, P a SCHWARZ, P. *Tax competition: a literature review*. [online]. 2011. [cit. 2013-01-06]. Dostupné z: <https://www.jacobs-university.de/sites/default/files/uploaded_files/teams/publications/Genschel_Tax_Competition.pdf>.

⁵ MORRIS, A. P. *Offshore financial centers and regulatory competition*. Washington, D.C.: AEI Press. 2010. s. 16.

⁶ TANZI V. *Globalization, tax competition and the future of tax systems*. [online]. 1996. [cit. 2013-01-06]. Dostupné z: <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=883038>.

v konsensu s ostatními. V souvislosti s tím, jak se jednotlivé ekonomiky otevřely pro zahraniční konkurenci, došlo také k nárůstu transakčních nákladů obchodních společností na orientaci v problematice daňových systémů. Odlišné daňové systémy dávají možnost mezinárodně podnikajícím společnostem či fyzickým osobám k legálním „daňovým únikům.“

Daňové systémy mnoha států vznikaly v době, kdy mezinárodní obchod byl vysoce kontrolován a velké pohyby kapitálu téměř neexistovaly – buď byly zakázány, nebo alespoň důsledně kontrolovány. Obchodní toky mezi zeměmi byly přísně kontrolovány a případné pohyby zboží limitovány. V těchto dobách mnozí podnikatelé provozovali činnost i jinde než v zemi rezidence a jejich příjmy byly daněny v zemi zdroje na základě teritoriálního principu („territoriality principle“).⁷ Ten dával státům možnost zdanit všechny příjmy plynoucí z jeho území a nevznikaly tak konflikty s dalšími státy. Vlivem rozmachu globalizace a integrace světových ekonomik se vše změnilo. V současném prostředí jsou úkony vlád omezeny či ovlivněny úkony jiných vlád a přelévací efekty mezi hranicemi v důsledku zdanění nabývají na významu. To umožnilo některým zemím využít nové situace ve snaze získat větší podíl na celosvětových příjmech.

Státy jako Bahamy, Kajmanské ostrovy či Jersey nabízejí podnikatelům již od 60. let mnoho služeb, díky kterým tyto státy získaly výsadní postavení v rámci mezinárodního daňového plánování. V této době docházelo především k rozvoji těch států, které nabízely, mimo výše uvedených služeb, také snadnou dostupnost.⁸

Snaha podnikatelů snižovat vlastní daňovou povinnost využitím různých výhodných jurisdikcí postupně upoutala pozornost vlád vyspělých států, neboť si uvědomily, že vyspělé státy tímto postupem přicházejí o značné příjmy do svých rozpočtů. Odborníci odhadují, že USA ročně přichází o zhruba 100 miliard dolarů⁹ a státy Evropské unie až

---

⁷ TANZI V. *Globalization, tax competition and the future of tax systems*. [online]. 1996. [cit. 2013-01-06]. Dostupné z: < http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=883038>.

⁸ KLEIN, Š; ŽÍDEK, K. *Mezinárodní daňové plánování*. Praha: GRADA Publishing, 2002. s. 13 – 15.

⁹ JACKSON, J. *OECD Initiative on Tax Havens*. DIANE Publishing. 2010. s. 0.

o jeden bilion euro.¹⁰ Z velikosti těchto čísel je zřejmé, proč se vyspělé státy v posledních letech snaží tak intenzivně bojovat proti zneužívání daňových rájů.

1.2 Charakteristika daňového ráje

V odborné literatuře nenajdeme jedinou exaktní a všeobecně přijímanou definici daňového ráje. Obdobně neexistuje jedno univerzální kritérium, na základě něhož bychom mohli označit určitou jurisdikci jako daňový ráj. Obvykle je tedy nutné zkoumat systém zdaňování v daném státě v širších souvislostech a podle několika kritérií.

OECD stanovuje čtyři klíčové faktory pro určení, zda danou jurisdikci lze charakterizovat jako daňový ráj. Jsou jimi následující faktory:¹¹

1. nulové či nominální daně,
2. nedostatek transparentnosti,
3. zákony či administrativní praxe bránící efektivní mezistátní výměně informací pro daňové účely,
4. absence požadavku reálné podstaty aktivit.

OECD uznává, že každý stát má právo si stanovit míru zdanění sám, a proto je nutné zkoumat i další faktory než pouze nulové či nominální zdanění.

Nedostatkem transparentnosti se myslí především nedostupnost běžných informací, které správce daně potřebuje pro stanovení daňové povinnosti, tedy například účetní výkazy.

Zajímavá je situace ohledně požadavku reálné podstaty aktivit, který byl mezi kritéria zařazen v roce 1998, neboť dle názoru OECD nedostatek aktivit s reálnou podstatou

---

¹⁰ INVESTUJEME.CZ. *EU vyhlásila boj daňovým únikům. Zamezí firmám využívat daňové ráje*. [online]. 2012. [cit. 6-1-2013]. Dostupné z: <<http://www.investujeme.cz/eu-vyhlasila-boj-danovym-unikum-zamezi-firmam-vyuzivat-danove-raje/>>.

¹¹ OECD. *Tax Haven Criteria*. [online]. 2002. [cit. 6-1-2013]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/document/23/0,3343,en_2649_33745_30575447_1_1_1_1,00.html>.

může indikovat, že se daná jurisdikce snaží přilákat investice čistě z daňových důvodů. Nicméně v roce 2001 došlo k jeho vyřazení.¹²

Země, jež splňovaly výše uvedená kritéria, zařadila OECD na seznam daňových rájů a dále je vyzvala ke spolupráci v oblasti výměny a transparentnosti informací relevantních pro daňové účely. Původní počet zemí byl 41 - Americké Panenské ostrovy, Andorra, Anguilla, Antigua a Barbuda, Aruba, Bahamy, Bahrajn, Barbados, Belize, Bermudy, Britské Panenské ostrovy, Cookovy ostrovy, Dominika, Gibraltar, Grenada, Guernsey, Jersey, Kajmanské ostrovy, Kypr, Libérie, Lichtenštejnsko, Maledivy, Malta, Marshallovy ostrovy, Mauricius, Monako, Montserrat, Nauru, Nizozemské Antily, Niue, Ostrov Man, Panama, Samoa, San Marino, Seychely, Svatá Lucie, Svatý Kryštof a Nevis, Svatý Vincenc a Grenadiny, Tongo, Turkos a Caicos, Vanuatu.¹³

V roce 2000 ve své zprávě o pokroku¹⁴ OECD určila, že Barbados, Maledivy a Tongo nadále daná kritéria nesplňují, a proto byly vyřazeny ze seznamu daňových rájů.¹⁵

V letech 2000 a 2002 se 31 zemí formálně zavázalo implementovat OECD standardy transparency a výměny informací. Zbývajících sedm zemí (Andorra, Lichtenštejnsko, Libérie, Monako, Marshallovy ostrovy, Nauru a Vanuatu) tento formální závazek neučinilo. Uvedené země proto byly v dubnu 2002 označeny jako nespolupracující daňové ráje.

V roce 2003 se zavázalo implementovat OECD standardy transparency a výměny informací Nauru a Vanuatu, v roce 2007 Marshallovy ostrovy a Libérie a v roce 2009

---

¹² OECD. *Tax Haven Criteria*. [online]. 2002. [cit. 6-1-2013]. Dostupné z:

<http://www.oecd.org/document/23/0,3343,en_2649_33745_30575447_1_1_1_1,00.html>.

¹³ OECD. *Jurisdictions Committed to Improving Transparency and Establishing Effective Exchange of Information in Tax Matters*. [online]. 2009. [cit. 6-1-2013]. Dostupné z:

<<http://www.oecd.org/countries/monaco/jurisdictionscommittedtoimprovingtransparencyandestablishingeffectiveexchangeofinformationintaxmatters.htm>>.

¹⁴ OECD. *2000 Progress Report: Towards Global Tax Co-operation: Progress in Identifying and Eliminating Harmful Tax Practices* [online]. 2000. [cit. 6-1-2013]. Dostupné z:

<<http://www.oecd.org/ctp/harmful/2000progressreporttowardsglobaltaxco-operationprogressinidentifyingandeliminatingharmfultaxpractices.htm>>.

¹⁵ Tamtéž.

Andorra, Lichtenštejnsko a Monako. Výsledkem tedy je, že v současné době není na seznamu nespolupracujících daňových rájů žádná země.¹⁶

1.3 Charakteristika škodlivého preferenčního režimu

Škodlivý preferenční režim bývá někdy laickou veřejností zaměňován s termínem daňový ráj. Nicméně OECD tyto termíny odděluje, a proto se budu nyní zabývat charakteristikou škodlivého preferenčního režimu.

Hlavní rozdíl oproti daňovému ráji spočívá v oddělení škodlivého preferenčního režimu od domácí ekonomiky, čímž dochází k její ochraně před zvýhodněnými subjekty. Cílem tohoto režimu je přilákat do země zahraniční investice díky výhodným podmínkám a zároveň se vyhnout zvýhodněním v rámci domácí ekonomiky. OECD charakterizuje země s preferenčním režimem na základě následujících kritérií:¹⁷

1. žádné nebo nízké efektivní sazby daně,
2. tzv. „ring fencing“,
3. nedostatek transparentnosti,
4. nedostatek výměny informací.

OECD uvádí, že výchozím kritériem je žádná nebo nízká efektivní sazba daně na daný příjem. Té může být dosaženo jak samotnou nízkou sazbou daně, tak také způsobem stanovení základu daně. Pro identifikaci škodlivého preferenčního režimu je důležitá kombinace tohoto kritéria s minimálně jedním z dále popsanych.

Druhé kritérium, tzv. „ring fencing“, se zabývá již zmíněnou situací, kdy je preferenční režim částečně či zcela oddělený od domácí ekonomiky. OECD uvádí, že již samotný fakt, kdy stát cítí potřebu chránit vlastní ekonomiku před svým režimem, je silným

---

¹⁶ OECD. *List of Unco-operative Tax Havens*. [online]. 2013. [cit. 6-1-2013]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/countries/monaco/listofunco-operativetaxhavens.htm>.

¹⁷ OECD. *Harmful Tax Competition: An emerging global issue*. [online]. [cit. 6-1-2013]. 1998. s. 27. Dostupný z: <http://www.oecd.org/tax/transparency/44430243.pdf>.

indikátorem toho, že tento režim bude vytvářet škodlivé přelévací efekty. Za „ring fencing“ lze považovat obě následující situace:

- Režim přímo či nepřímo zakazuje rezidentům daného státu využívat výhod z něj plynoucích.
- Podnikatel, jenž získává výhody plynoucí z režimu, má přímo či nepřímo zákaz vykonávání svých aktivit na území daného státu.

Nedostatek transparentnosti škodlivých preferenčních režimů podle OECD spočívá v aktivitách komplikujících přístup k informacím potřebným pro správné stanovení daňové povinnosti v domácí zemi poplatníka.

Nedostatek výměny informací týkající se poplatníků využívajících režim dané země, je dle názoru OECD silným indikátorem, že daná země aplikuje škodlivý preferenční režim.

Ve své zprávě z roku 1998 OECD stanovilo ještě devět dalších doplňujících kritérií pro identifikaci škodlivých preferenčních režimů, mezi nimiž se jako nejvýznamnější jeví kritérium, že stát podporuje operace, jež mají čistě daňový účel.¹⁸

Jak je patrné již z předcházející kapitoly, v současné době se na seznamu nespolupracujících daňových rájů OECD nenachází žádná země. Využívání škodlivých preferenčních režimů tedy bude v praxi mnohem více rozšířené.

1.4 Offshore activity

V rámci studia problematiky daňových rájů lze běžně narazit na termín „offshore“ často ve spojení s pojmy jako jsou „offshore podnikání“ či „offshore finanční centra.“

Slovo offshore může mít mnoho různých významů v závislosti na kontextu, ve kterém je použito. V souvislosti s tématem této práce se nejvhodněji jeví termín země, která

---

¹⁸ OECD. *Harmful Tax Competition. An Emerging Global Issue*. Paris: 1998. Organization for Economic Cooperation and Development. Dostupné z: <<http://www.oecd.org/tax/transparency/44430243.pdf>>.

umožňuje subjektu, jenž se nachází mimo tuto zemi, získat pro sebe specifické finanční výhody. Zjednodušeně tedy offshore pro daný subjekt znamená všude mimo zemi, ve které se nachází.¹⁹

Offshore podnikání můžeme poté zjednodušeně definovat jako podnikání uskutečňované v jedné zemi týkající se podnikatele nebo jeho majetku v jiné zemi a zároveň státní správa v první zemi neuvaluje daňovou ani jinou obdobnou zátěž na toto podnikání.²⁰

Následně tedy za offshore finanční centrum můžeme označit země, které kromě zvláštního režimu pro investory umožňují další výhody spojené hlavně s podmínkami pro podnikání, jako jsou například kvalitní a jednoduchá legislativa, spolehlivý bankovní systém, dobrá úroveň infrastruktury, aj.²¹ Více o problematice offshore finančních center v následujících kapitolách.

1.4.1 Offshore vs. Onshore finanční centra

V praxi je také možné setkat se s termínem onshore finanční centrum, proto se v této části práce budu zabývat odlišnostmi onshore a offshore finančních center.

Onshore finanční centrum je charakteristické přísnou legislativní kontrolou ze strany státních orgánů a obvykle slouží jako místo, kde probíhá obchod s devizami. Onshore finančních centra stanovují subjektům především oznamovací povinnost, kapitálovou přiměřenost a požadují dostatečnou likviditu. Odlišnost od offshore finančních center spočívá právě především v těchto, obvykle striktních, požadavcích.

Za onshore finanční centra bývají považovány zejména následující státy a města:²²

USA - New York, Miami, Chicago,

---

¹⁹ CAIN, C. A. *Význam slova offshore*. [online]. 2003. [cit. 6-1-2013]. Dostupné z: <<http://www.akont.cz/cz/vyznam-slova-offshore>>.

²⁰ Tamtéž.

²¹ VYBÍHAL, V. *Zdaňování příjmů fyzických osob 2010 : praktický průvodce*. s. 171.

²² VYBÍHAL, V. *Zdaňování příjmů fyzických osob 2010 : praktický průvodce*. s. 171.

Kanada - Toronto, Montreal,
Velká Británie – Londýn,
Švýcarsko - Curych, Basilej, Ženeva,
Nizozemsko – Amsterdam,
Lucembursko – Luxemburg,
Belgie – Brusel,
Francie – Paříž,
Itálie – Milán,
Německo – Frankfurt nad Mohanem.

Naproti tomu offshore finanční centra jsou charakteristická možností volné realizace finančních operací nejrozumnějšího druhu, obvykle jsou typická velmi liberálním tržním prostředím pro všechny zúčastněné. Jako příklad typických offshore finančních center lze uvést tato místa:²³

Velká Británie - The Channel Islands, The Isle of Man,
Evropa - Andorra, Gibraltar, Lichtenštejnsko, Monako,
Karibská centra - Barbados, Bahamy, Kajmanské ostrovy, Bermudy, Holandské Antily,
Panama, Antigua,
Oblast Pacifiku - Kokosové ostrovy, Vánoční ostrovy, Papua, Nová Guinea,
Dálný východ - Hong Kong, Tokio, Singapur,
Střední východ - Bahrain, Kuvajt, Spojené Arabské Emiráty.

Offshore finanční centra lze dále rozdělit do třech základních skupin, kterými jsou:²⁴

Smíšená forma – offshore trh a domácí trh je integrován (Londýn, Curych, Hong Kong).

---

²³ VINTER, J. *Světová finanční centra - velký obchod a daňové ráje*. [online]. 2006. [cit. 2013-01-06]. Dostupné z:

<<http://trhy.mesec.cz/clanky/svetova-financi-centra-velky-obchod-a-danove-raje/>>.

²⁴ VINTER, J. *Světová finanční centra - velký obchod a daňové ráje*. [online]. 2006. [cit. 2013-01-06]. Dostupné z:

<<http://trhy.mesec.cz/clanky/svetova-financi-centra-velky-obchod-a-danove-raje/>>.

Oddělená forma – offshore trh a domácí trh je striktně oddělen příslušnými předpisy (New York, Bahrain, Singapur).

Evidenční forma – centrum nefunguje de facto jako finanční trh, jdou přes něj z daňových důvodů pouze operace tzv. papírových společností – daňové ráje (zvl. Karibská centra). Především se zde realizují operace s cílem vytváření tzv. skrytých rezerv.

1.4.2 Základní rysy offshore finančního centra

V současné době, kdy je obtížně predikovatelný vývoj globální ekonomiky i vývoj ekonomiky jednotlivých států, jsou nároky investorů na „kvalitu“ offshore finančních center vysoké. V následující části proto budou popsány faktory, které ovlivňují rozhodování podnikatelů, zda v dané zemi realizovat vlastní podnikatelské aktivity.²⁵

Tradice a pověst

„Dobré jméno“ v oblasti offshore aktivit hraje pro investory významnou roli.

Ekonomická a politická stabilita země

Jde o důležité kritérium, které v dnešní době stále nabývá na významu. Při realizaci offshore investic podnikatel obvykle uvažuje především v dlouhodobém hledisku, proto je pro něj důležitá co nejvyšší míra předvídatelnosti vývoje daného státu.

Legislativní stabilita

Jedná se o jedno z klíčových kritérií při výběru země pro offshore aktivity, které úzce souvisí s předchozím kritériem. Je důležité zvážit možnosti přijetí legislativních opatření omezujících zamýšlené aktivity podnikatele (povolení vykonávat danou činnost, omezení vstupu do odvětví apod.), dále přístup orgánů státní správy k zahraničním podnikatelským subjektům (neúměrné zatěžování, přísnější kontroly ve srovnání s domácím subjekty apod.) a v neposlední řadě také možnosti úplného převzetí

---

²⁵ VINTER, J. *Světová finanční centra - velký obchod a daňové ráje*. [online]. 2006. [cit. 2013-01-06]. Dostupné z: <<http://trhy.mesec.cz/clanky/svetova-financi-centra-velky-obchod-a-danove-raje/>>.

kontroly daného státu nad podnikatelským subjektem. Nezanedbatelná je též vymahatelnost práva v dané zemi.

Stabilita a rozvinutost finančního systému

Toto kritérium úzce souvisí se schopností centrální banky kontrolovat finanční instituce v dané zemi. Má-li podnikatel přemístit nezanedbatelnou část svých finančních prostředků v dané jurisdikci, bude pro něj stabilita finančního systému představovat důležitý faktor v průběhu rozhodování.

Dobrá dopravní obslužnost

Jedná se o kritérium, které by nemělo být opomíjeno, neboť může snadno způsobit neočekávané problémy například ve chvíli, kdy podnikatel urgentně potřebuje danou zemi osobně navštívit. V případě nutnosti často danou zem navštěvovat se špatná dopravní dostupnost může nezanedbatelným způsobem promítnout do nákladů offshore aktivit.

1.4.3 Definice offshore finančního centra

Problematikou offshore finančních center se důkladně zabývá organizace International Monetary Fund²⁶ (dále jen „IMF“). V rámci snah o jednotnou definici termínu offshore finanční centrum byly vytvořeny dvě základní definice:²⁷

- konceptuální definice²⁸ - navržená v akademickém světě,
- provozní definice²⁹ - navržená IMF.

---

²⁶ www.imf.org

²⁷ ZOROMÉ, A. *Concept of Offshore Financial Centres: In Search of an Operational Definition*. [online]. 2007. [cit. 2013-01-08]. Dostupné z: <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=986815>.

²⁸ Z anglického „Conceptual definition“

²⁹ Z anglického „Operational Definition“

Z těchto definic vzešly tři nejvýraznější charakteristiky, jimiž je možné popsat offshore finanční centra:³⁰

- primární orientace aktivit na nerezidenty,
- minimální dohled a požadavky na poskytování informací,
- nízké nebo nulové zdanění.

Zoromé dále uvádí další kritéria jako například významný nepoměr mezi velikostí finančního sektoru a potřebou financování domácích podnikatelských aktivit, poskytování služeb v jiných měnách než je domácí měna státu, offshore finanční centra mohou sloužit pouze k dočasnému „uskladnění“ peněžních prostředků aj.³¹

Na základě výše uvedených kritérií stanovuje IMF objektivní definici offshore finančního centra takto:³²

Offshore finanční centrum je země či jurisdikce, která poskytuje finanční služby nerezidentům v rozsahu, který je neadekvátní velikosti a financování její domácí ekonomiky.

1.5 Motivace států k poskytování offshore finančních služeb

IMF uvádí, že primární motivace států poskytovat finanční služby nerezidentům pramení z vědomého úsilí získat výnosy, které obvykle tvoří významnou část HDP, z podnikatelských aktivit těchto nerezidentů.

Příjmy, které se tímto způsobem offshore finanční centra snaží získat, lze rozdělit do následujících kategorií.³³

---

³⁰ ZOROMÉ, A. *Concept of Offshore Financial Centres: In Search of an Operational Definition*. [online]. 2007. [cit. 2013-01-08]. s. 5 - 6. Dostupné z: <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=986815>.

³¹ ZOROMÉ, A. *Concept of Offshore Financial Centres: In Search of an Operational Definition*. [online]. 2007. [cit. 2013-01-08]. s. 6. Dostupné z: <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=986815>.

³² Tamtéž s. 7.

³³ Tamtéž s. 8.

Příjmy plynoucí z registračních či prolongačních poplatků podnikatelských entit

Pokud se podnikatel rozhodne založit podnikatelskou entitu ve zmíněné jurisdikci, musí zaplatit registrační poplatek a obvykle jednou ročně poplatek prolongační. Tyto příjmy plynou přímo do veřejného rozpočtu daného státu.

Příjmy plynoucí z poplatků za služby poskytnuté domácími podnikatelskými subjekty

Pro realizaci zamýšlených aktivit podnikatel obvykle potřebuje množství dalších služeb, jakými mohou být například bankovní služby, devizové služby, služby operací na finančním trhu, administrativní služby, služby správy majetku, služby bezpečnostní úschovy apod. Tyto příjmy plynou domácím podnikatelským subjektům, offshore stát tedy získává příjmy do svého rozpočtu až následně jejich zdaněním.

Příjmy plynoucí z nefinančních služeb

Jedná se o služby, kterými jsou například registrace lodí, letadel, ochranných známek, patentů, autorských práv apod. Tyto příjmy obvykle plynou přímo do státního rozpočtu.

1.6 Motivace podnikatelů k využívání daňových rájů, škodlivých preferenčních režimů a offshore služeb

V předchozích několika částech práce jsme se zabývali offshore problematikou z pohledu států. Nyní se budu zabývat důvody, které vedou podnikatele k využití služeb, které jim jsou danými státy nabízeny.

Základní motivy podnikatelů k offshore podnikání jsou následující:³⁴

- daňová optimalizace,
- využití výhod odlišného právního prostředí,
- ochrana majetku,

---

³⁴ STEHNO, P. *Co by měl vědět každý podnikatel, který se zajímá o offshore*. [online]. 2006. [cit 2013-01-10]. Dostupné z: <<http://www.akont.cz/cz/47.serial-o-offshore-podnikani-a-mezinarodnim-danovem-planovani-1>>.

- vyhnutí se místní regulaci určitých aktivit.

Podívejme se nyní na jednotlivé motivy detailněji.

Daňová optimalizace

Daňová optimalizace v souvislosti s využitím daňových rájů a offshore služeb je dnes velmi aktuálním tématem často spojeným s otázkou legality daňové optimalizace. K otázce legality můžeme vyjít z judikatury Nejvyššího správního soudu České republiky (dále jen „NSS“), který ve svém rozsudku 2 Afs 173/2005-69 ze dne 27. Července 2006 uvádí:³⁵

„... Racionálním ekonomickým chováním podnikatele je i snaha o minimalizaci nákladů a maximalizaci zisku. Přirozeným projevem tohoto chování je i snaha o optimalizaci povinností vůči státu (např. daně, odvody na zdravotní a sociální pojištění). Pokud se tak děje legálně, tedy v souladu nejen s obchodním zákoníkem a daňovými předpisy, ale i např. zákonem o zaměstnanosti, nelze za to podnikatele postihovat...”

Z výše uvedeného je zřejmé, že optimalizace vlastní daňové povinnosti podnikatelem není automaticky nelegální. K otázce legality mezinárodního daňového plánování, prostřednictvím něž je prováděna daňová optimalizace, lze dále uvést:³⁶

„Mýtus o nelegálnosti tohoto zajímavého podnikatelského odvětví má však samozřejmě reálné základy. Charakter a zákonnost podnikání totiž vždy závisí pouze na podnikateli. Podvádět je možné i při podnikání s českou s.r.o nebo a.s., ale motiv velké vzdálenosti a složité dostupnosti informací pochopitelně v minulosti přilákal mnoho podvodníků pro nezákonné machinace s offshore společnostmi. Tyto zmedializované kauzy, které přitom zaujímají na celkovém objemu offshore podnikání zcela zanedbatelných pár promile,

---

³⁵ BURDA, Z. *Zneužití práva v oblasti daně z příjmů*. [online]. 2011. [cit. 2013-01-10]. Dostupné z: <<http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d36152v45864-zneuzeni-prava-v-oblasti-dane-z-prijmu/>>.

³⁶ STEHNO, P. *Co by měl vědět každý podnikatel, který se zajímá o offshore*. [online]. 2006. [cit. 2013-01-10]. Dostupné z: <<http://www.akont.cz/cz/47.serial-o-offshore-podnikani-a-mezinarodnim-danovem-planovani-1>>.

pak neprávem vrhly v očích veřejnosti stín na mezinárodní daňové plánování jako celek.“

Z předchozího je tedy patrné, že při dodržení stanovené legislativy a jejím nezneužití, je daňová optimalizace legálním a dle názoru NSS přímo racionálním chováním podnikatele.

Daňová optimalizace se využívá zejména k následujícím aktivitám:

Mezinárodní obchod se zbožím

Společnost založená v některém z offshore finančních center je využita jako řídicí centrum obchodních transakcí a logistiky při využití různých zón volného obchodu, svobodných celních pásem či celních skladů.

Financování podnikatelských projektů

Nejčastěji se jedná o developerské společnosti. Předpokladem efektivní daňové optimalizace je příznivější zdanění úroků v offshore zemi a daňová uznatelnost úroků v zemi dlužníka.

Nákup a prodej podílů ve společnostech

Využívá se zejména v případech vysokého zdanění zisků z prodeje cenných papírů a nemožnosti využít daňový štít v případě ztrát z prodeje.

Poskytování know-how, patentů, licencí a jiných práv

Zde se často využívá zemí, které mají uzavřeno množství smluv o zamezení dvojímu zdanění, ve kterých je omezována možnost zdanění těchto příjmů.

Další služby

Může se jednat například o IT služby, zprostředkovatelské a poradenské služby.³⁷

---

³⁷ AKONT, spol. s r.o. *Daňové plánování a optimalizace*. [online]. 2013. [cit. 2013-01-10]. Dostupné z: <<http://www.akont.cz/cz/danove-planovani-a-optimalizace>>.

Využití výhod odlišného právního prostředí

Využití výhod plynoucích z odlišného právního prostředí může mít více podob. Pro příklad budou dále uvedeny dvě nejběžnější.

Anonymita vlastnictví

Tato výhoda se využívá v případech, kdy si podnikatel či vlastník určitého majetku nepřeje, aby bylo možné snadno veřejně dohledat jeho jméno. Požadavek anonymity v dnešní době logicky evokuje souvislost s nelegální činností, nicméně pro účely této práce se zabýváme pouze motivy legálními, tedy například snahou úspěšného podnikatele omezit možnost lidí v jeho okolí vytvářet na něj různé formy nátlaku v souvislosti s jeho majetkem.

Zajištění anonymity vlastníka společností se provádí prostřednictvím služeb tzv. jmenovaných akcionářů, což jsou osoby zapsané v registrech společností jako majitelé, mnohdy také vykonávající funkci statutárních orgánů.³⁸

V souvislosti s plánovaným omezením listinných akcií na majitele v České republice od 1. 1. 2014 lze očekávat, že podnikatelé v České republice budou mít v blízké budoucnosti zvýšený zájem o služby zajištění anonymity.

Tvorba imageové struktury

Cílem tvorby imageové struktury je obvykle zvýšit prestiž v očích zahraničních obchodních partnerů tím, že podnikatelovu skupinu společností „zastřeší“ zahraniční holdingová společnost založená v prestižní jurisdikci. K tomuto účelu se využívají prestižní jurisdikce disponující množstvím smluv o zamezení dvojímu zdanění. Jedná se především o země, jakými jsou například Lucembursko, Nizozemí, Velká Británie, USA a další, případně kombinace několika z uvedených. Důležitým faktorem je osvobození výplaty dividendových příjmů v rámci holdingu.³⁹

---

³⁸ AKONT, spol. s r.o. *Anonymita vlastnictví*. [online]. 2013. [cit. 2013-01-10]. Dostupné z: <<http://www.akont.cz/cz/anonymita-vlastnictvi>>.

³⁹ AKONT, spol. s r.o. *Tvorba imageové struktury*. [online]. 2013. [cit. 2013-01-10]. Dostupné z: <<http://www.akont.cz/cz/tvorba-imageove-struktury>>.

Ochrana majetku

Ochrana majetku souvisí s výše popsanou anonymitou vlastnictví. Mimo zajištění anonymity si lze pod tímto termínem ve smyslu využití offshore služeb představit především požadavky vlastníka na vyšší ochranu majetku, než poskytuje české právo, změnu dědických poměrů či snahu o zachování majetku jako celku.

Pro zajištění ochrany majetku se obvykle využívá vyspělých právních systémů v anglosaském světě, v nichž je zakotven termín trust.

Trust představuje nástroj pro správu majetku, který obvykle nemá právní podstatu. Zjednodušeně lze říci, že vlastník majetku založí trust a vloží do něj určitý majetek, který následně spravuje správce trustu („tzv. trustee“) v souladu se smluvním ujednáním uzavřeným s tímto původním vlastníkem vloženého majetku. Vzhledem k tomu, že vlastníkem majetku je od chvíle vložení trust, není možné majetek zabavit například v rámci exekučního řízení vedeného proti původnímu vlastníku, majetek nevstupuje do dědického řízení v případě smrti původního vlastníka apod.⁴⁰

Vyhnutí se místní regulaci určitých aktivit

Tento důvod využití offshore jurisdikcí souvisí s obvykle významně liberálnějším právním prostředím v těchto státech.

1.7 Důsledky využití daňových rájů

„Zdanění je náklad. Podnikatelé v mezinárodním měřítku mohou dosáhnout konkurenční výhody snižováním nákladů. Pokud chtějí jednotlivé země přilákat investice a zvyšovat prosperitu, musí se spolu utkávat na poli poskytování daňových výhod.“

- Charles A. Cain⁴¹

---

⁴⁰ AKONT, spol. s r.o. *Ochrana majetku*. [online]. 2013. [cit. 2013-01-10]. Dostupné z: <<http://www.akont.cz/cz/trusty-vyhody-a-vyuziti>>.

⁴¹ CAIN, C. A. *Význam slova offshore*. [online]. 2003. [cit. 6-1-2013]. Dostupné z: <<http://www.akont.cz/cz/vyznam-slova-offshore>>.

Přes veškerou snahu států a mezinárodních organizací o harmonizaci daňových systémů, je důsledkem mezinárodního daňového plánování, zejména v oblasti daní z příjmů, daňová konkurence.

Daně z pohledu státu představují jeden z nejvýznamnějších příjmů do státního rozpočtu, a proto budou vlády jednotlivých států na první pohled vnímat daňovou konkurenci jako jev negativní. Z hlediska státu by ideální situace nastala ve chvíli, kdyby stát byl schopen stanovovat výši zdanění zcela dle svého uvážení a ekonomická aktivita poplatníků by zůstala nezměněná. V reálném světě je takováto situace samozřejmě jen těžko představitelná.

Existují dva radikální principy, jak zabránit daňové konkurenci:

- zavřené státní hranice pro ekonomické transakce,
- delegace pravomoci stanovovat daně na nadstátní organizaci.

V praxi jsou oba principy jen těžko realizovatelné, protože většina států chce zůstat ekonomicky otevřených, ale na druhé straně si národní vlády chtějí ponechat právo stanovovat daně. Do určité míry specifickou situaci představuje Evropská unie (dále jen „EU“). Členské státy ji v současné době nepředaly právo přímo stanovovat daně, na druhé straně lze však vidět proces určité harmonizace daní v rámci EU, který je intenzivní především v oblasti nepřímých daní.

Bývalý evropský komisař zabývající se daňovou problematikou Laszló Kovács rozdělil daňovou konkurenci na tři základní typy:⁴²

- Škodlivou – Má za cíl chránit domácí trh prostřednictvím přilákání zahraničního kapitálu, čímž z globálního hlediska vytváří prostor pro vznik nezaměstnanosti.
- Poctivou – Ta vyplývá především z preference voličů a přímo souvisí s celkovým daňovým zatížením obyvatelstva.

---

⁴² KDPČR. *Bulletin Komory daňových poradců ČR č.1/2006*, str. 21-22.

- Spornou – V těchto případech nelze určit, jedná-li se o škodlivou či poctivou daňovou konkurenci, týká se např. bankovního tajemství.

Z předchozího je zřejmé, že daňová konkurence může být pro stát i prospěšná. Z pohledu jednoho konkrétního státu, bez zohlednění situace ve státech ostatních, může být prospěšná dokonce i tzv. „škodlivá“ daňová konkurence, kdy stát pro sebe získává příjmy z aktivit zahraničních podnikatelských subjektů.

1.8 Legislativa České republiky

Tato část práce se zaměřuje na popis právních předpisů souvisejících se zdaněním příjmů podnikatelských subjektů v České republice.

Definici podnikání uvádí platná česká legislativa v obchodním zákoníku, který podnikáním rozumí soustavou činnost prováděnou samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní zodpovědnost za účelem dosažení zisku. Obchodní zákoník dále vymezuje podnikatele, jako osobu zapsanou v obchodním rejstříku, osobu podnikající na základě živnostenského oprávnění, osobu podnikající na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů a osobu, jež provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence dle zvláštních předpisů.⁴³

1.8.1 Zdanění příjmů v České republice

Zdaněním příjmů v České republice se zabývá Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „ZDP“). Nejdříve se budu zabývat definicí základních pojmů, jejichž znalost je nezbytná pro pochopení následujícího textu.

Předmětem daně z příjmů jsou příjmy či výnosy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. Základ daně je v zákoně definován jako rozdíl, o který příjmy (výnosy), s výjimkou příjmů, jež nejsou předmětem daně a příjmů od daně osvobozených, převyšují výdaje (náklady) při respektování časové a věcné souvislosti v daném zdaňovacím období. Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok, hospodářský rok

---

⁴³ Zákon 513/1991Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

nebo období od rozhodného dne do konce kalendářního či hospodářského roku. Při stanovení základu daně může poplatník snížit své výnosy pouze o náklady, které jsou tzv. daňově uznatelné. Tyto náklady primárně musí být vynaloženy na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. U některých nákladů musí být pro jejich daňovou uznatelnost splněny i další podmínky (např. jejich zaplacení v souvisejícím zdaňovacím období apod.)⁴⁴

Prvním krokem pro správné zdanění příjmu poplatníka je určení, zda a jak daný poplatník podléhá zdanění v České republice. Základní rozdělení stanovené zákonem je následující:⁴⁵

Fyzická osoba daňový rezident

Je to poplatník, jenž má na území ČR bydliště či se zde obvykle zdržuje. Poplatník obvykle se zdržující na území ČR je takový poplatník, který na území ČR pobývá alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce. Do lhůty 183 dnů se započítává každý započatý den pobytu. Fyzická osoba daňový rezident má v ČR daňovou povinnost, která se vztahuje na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Lze tedy říci, že poplatník, který je fyzickou osobou daňovým rezidentem, má v ČR celosvětovou daňovou povinnost.

Fyzická osoba daňový nerezident

Analogicky k výše uvedenému se jedná o poplatníka, který zde nemá bydliště ani se zde obvykle nezdržuje. Podmínky pro určení, zda se poplatník v ČR obvykle zdržuje, jsou uvedeny výše. Tento poplatník má v ČR daňovou povinnost vztahující se pouze na příjmy plynoucí mu ze zdrojů na území ČR.

Zákon o daních z příjmů řadí mezi fyzické osoby daňové nerezidenty také osoby, které se na území ČR zdržují pouze za účelem studia či léčení, přestože se zde obvykle zdržují.

---

⁴⁴ Zákon 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁵ Zákon 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Právnícká osoba daňový rezident

Jedná se o poplatníka, který má na území ČR sídlo nebo místo svého vedení. Tím se rozumí místo, ze kterého je poplatník řízen. Právnícká osoba daňový rezident má daňovou povinnost, která se vztahuje na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Lze tedy říci, že tento poplatník má v ČR celosvětovou daňovou povinnost.

Právnícká osoba daňový nerezident

Je to poplatník, který na území ČR nemá sídlo ani místo svého vedení a má daňovou povinnost vztahující se pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR.

Zdroj příjmu

Jak již bylo popsáno výše, daňoví nerezidenti mají v ČR povinnost zdanit příjmy plynoucí jim ze zdrojů na území ČR. Pro správné zdanění takového příjmu je nutné určit, jedná-li se o příjem plynoucí ze zdrojů na území ČR. Platná legislativa vymezuje tyto příjmy taxativním výčtem v § 22 Zákona 586 / 1992 Sb., o daních z příjmů.

Uvedený zákon obecně dělí příjmy na dvě základní kategorie:

- Příjmy, jež jsou považovány za příjmy ze zdrojů na území ČR bez ohledu na to, kdo je vyplácí.
- Příjmy, které jsou považovány za příjmy ze zdrojů na území ČR v případě, kdy je vyplácí daňový rezident ČR.

Do první kategorie patří následující druhy příjmů:

„a) příjmy z činností vykonávaných prostřednictvím stálé provozovny,

b) příjmy ze závislé činnosti (zaměstnání) s výjimkou příjmů uvedených v písmenu f) bodu 2, která je vykonávána na území České republiky nebo na palubách lodí či letadel, které jsou provozovány poplatníky uvedenými v § 2 odst. 2 a § 17 odst. 3,

c) příjmy ze služeb s výjimkou provádění stavebně montážních projektů, příjmy z obchodního, technického nebo jiného poradenství, řídicí a zprostředkovatelské činnosti a obdobných činností poskytovaných na území České republiky,

d) příjmy z prodeje nemovitostí umístěných na území České republiky a z práv s nimi spojených,

e) příjmy z užívání nemovitostí (jejich částí) včetně bytů (jejich částí) umístěných na území České republiky,

f) příjmy

1. z nezávislé činnosti, např. architekta, lékaře, inženýra, právníka, vědce, učitele, umělce, daňového či účetního poradce a podobných profesí, vykonávané na území České republiky,

2. z osobně vykonávané činnosti na území České republiky nebo zde zhodnocované veřejně vystupujícího umělce, sportovce, artisty a spoluúčinkujících osob, bez ohledu na to, komu tyto příjmy plynou a z jakého právního vztahu,

h) příjmy z převodu podílů v obchodních společnostech nebo družstvech, které mají sídlo na území České republiky.“⁴⁶

Příjmy, které jsou považovány za příjmy ze zdrojů na území ČR na základě toho, vyplácí-li je daňový rezident ČR případně stálá provozovna nerezidenta umístěná v ČR, jsou zákonem definovány takto:

„1. náhrady za poskytnutí práva na užití nebo za užití předmětu průmyslového vlastnictví, počítačových programů (software), výrobně technických a jiných hospodářsky využitelných poznatků (know-how),

2. náhrady za poskytnutí práva na užití nebo za užití práva autorského nebo práva příbuzného právu autorskému,

3. podíly na zisku, vypořádací podíly, podíly na likvidačním zůstatku obchodních společností a družstev a jiné příjmy z držby kapitálového majetku a část zisku po zdanění vyplácená tichému společníkovi. Za podíly na zisku se pro účely tohoto ustanovení považuje i zjištěný rozdíl mezi sjednanou cenou a cenou obvyklou na trhu (§ 23 odst. 7) a dále úroky, které se neuznávají jako výdaj (náklad) podle § 25 odst. 1

---

⁴⁶ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

písm. w) a zm), s výjimkou zjištěného rozdílu u sjednaných cen a úroků hrazených daňovému rezidentovi jiného členského státu Evropské unie, Norska, Islandu nebo Švýcarské konfederace,

4. úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a půjček a obdobné příjmy plynoucí z jiných obchodních vztahů, z vkladů a z investičních nástrojů podle zvláštního právního předpisu, upravujícího podnikání na kapitálovém trhu,

5. příjmy z užívání movité věci nebo její části umístěné na území České republiky,

6. odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob bez ohledu na to, z jakého právního vztahu plynou,

7. příjmy z prodeje movitých věcí, které jsou v obchodním majetku stále provozovny, investičních nástrojů podle zvláštního právního předpisu, upravujícího podnikání na kapitálovém trhu, majetkových práv registrovaných na území České republiky,

8. výhry v loteriích, sázkách a jiných podobných hrách, výhry z reklamních soutěží a slosování, ceny z veřejných soutěží a ze sportovních soutěží,

9. výživné a důchody,

10. příjmy plynoucí společníkovi obchodní společnosti v souvislosti se snížením základního kapitálu,

11. příjmy z úhrad pohledávky nabyté postoupením,

*12. sankce ze závazkových vztahů.*⁴⁷

Zákonnou definici některých příjmů dále upřesňuje pokyn D-6 vydaný Generálním finančním ředitelstvím. Za zmínku stojí především zpřesňující definice know-how jako veřejně nedostupné nebo utajované technické, výrobní, vědecké nebo obchodní informace využívané k předmětu činnosti poplatníka. Dále pak informace, kdy příjem za software určený pro širokou distribuci (tzv. krabicový software) není považován za příjem z úhrad počítačových programů dle § 22 příslušného zákona. V neposlední řadě je významná informace týkající se stále provozovny, kdy pokyn D-6 stanovuje, že u stále provozovny, jejíž existence závisí na době trvání, podléhají dani i příjmy dosažené do uplynutí této doby.⁴⁸

⁴⁷ Zákon 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁸ GFR. Pokyn č. D - 6 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. [online]. 2010. [cit. 2013-01-21]. Dostupný z: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/cds/Pokyn__GFR_c_D_6.pdf>.

Stálá provozovna

V předchozích částech práce byl několikrát zmíněn termín stálá provozovna. Nyní se tedy budu zabývat jeho definicí dle aktuálně platné české legislativy.

Stálá provozovna je důležitým pojmem pro určení správné daňové povinnosti daňových nerezidentů. § 22 Zákona o daních z příjmů v odstavci 2 definuje stálou provozovnu jako místo k výkonu činností poplatníků nerezidentů na území ČR. Jedná se například o dílnu, kancelář, místo k těžbě přírodních zdrojů či místo prodeje. Zákon dále definuje staveniště, místo provádění stavebně montážních projektů a poskytování vybraných služeb a činností jako stálou provozovnu v případě, že doba jejich trvání přesáhne šest měsíců v jakémkoliv období 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců. Stálá provozovna také poplatníkovi vzniká v situaci, kdy na území ČR jedná v zastoupení osoba, jež má a obvykle vykonává oprávnění uzavírat smlouvy, které jsou pro daného poplatníka závazné.⁴⁹

Pokyn D-6 dále upřesňuje, že pro časový test stálé provozovny se doba trvání činnosti u několika dílčích subdodávek téhož projektu počítá dohromady. Opačná situace nastává v případě, že stejný dodavatel provádí na území ČR několik vzájemně nesouvisejících projektů. V takovém případě se rozhodná doba počítá samostatně za každý z projektů. Pokyn dále říká, že obnova, renovace a oprava staveb spadá do definice stálé provozovny v případě, že zahrnuje více než pouhou údržbu, přemalování apod. Za stálou provozovnu se dále nepovažuje místo prodeje zboží v rámci veletrhu, prodejní výstavy a podobných jednorázových akcí.⁵⁰

1.9 Smlouvy o zamezení dvojímu zdanění

V předchozí části práce jsme se zabývali popisem zdanění příjmů podle platné legislativy ČR. Mimo této legislativy mají na zdanění příjmů poplatníků v ČR významný vliv také smlouvy o zamezení dvojímu zdanění („SZDZ“), které ČR uzavřela

---

⁴⁹ Zákon 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁰ GFR. Pokyn č. D - 6 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. [online] c2010 [cit. 2013-01-21]. Dostupný z: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/cds/Pokyn__GFR_c_D_6.pdf>.

s různými státy z celého světa. Dle informací Ministerstva financí České republiky měla ČR k 1. 2. 2013 uzavřeno 80 smluv o zamezení dvojímu zdanění.⁵¹

Vztah mezi SZDZ a ZDP je dán článkem 10 Ústavy České republiky, podle kterého mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal souhlas Parlament České republiky a jimiž je ČR vázána, jsou součástí právního řádu a v případě, že takováto smlouva stanoví něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva. I samotný zákon v § 37 stanoví, že ustanovení tohoto zákona se použije, nestanoví-li mezinárodní smlouva, kterou je ČR vázána jinak. Z uvedeného je patrné, že SZDZ jsou tedy nadřazeny zákonu o daních z příjmů, což potvrzuje i judikatura NSS ČR například v rozsudku čj. 2 Afs 108/2004 – 106 ze dne 10. 2. 2005.⁵²

Zdanění podnikatelské činnosti, které se účastní subjekty z více než jednoho státu, bude často řešit otázky typu v jakém státě a jakým způsobem tuto transakci, resp. příjem z ní plynoucí, zdanit. V praxi může nastat situace, kdy například rezident jednoho státu platí za služby poskytnuté mu rezidentem druhého státu určitou částku a tuto částku, na základě vnitrostátního práva, chtějí zdanit státy obou rezidentů. Takovéto situaci říkáme dvojí zdanění. Dvojí zdanění má negativní efekt na ekonomickou aktivitu subjektů a je proto považováno za negativní jev. Existují však také opačné situace, ve kterých by na základě použití pouze vnitrostátního práva došlo k tzv. dvojímu nezdanění, jinými slovy nedošlo by ke zdanění daného příjmu v žádném ze států. S cílem zamezit dvojímu zdanění a také dvojímu nezdanění uzavírají státy mezi sebou SZDZ. Součástí smluv o zamezení dvojímu zdanění je obvykle také prohloubení spolupráce daňových správ v oblasti výměny informací, zabránění daňovým únikům apod.

SZDZ jsou v praxi uzavírány podle určitých modelových vzorů. Nejznámějšími vzory smluv jsou modelové smlouvy dle OECD a OSN, které mají podobnou strukturu, nicméně v určitých oblastech se významným způsobem liší.⁵³ Pro účely této práce bude

⁵¹ MFČR. *Přehled platných smluv České republiky*. [online]. 2013. [cit. 2013-02-06]. Dostupný z: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/prehled_smluv.html>.

⁵² VYŠKOVSKÁ, M. *Umíme používat smlouvy o zamezení dvojímu zdanění?* In: *Bulletin Komory daňových poradců 2/2010*. [online]. 2010. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <<http://www.peterkapartners.com/download/1404041857?at=1>>.

⁵³ KLEIN, Š., ŽÍDEK, K. *Mezinárodní daňové plánování*, 1. vyd. Praha: Grada, 2002, s. 136-138.

uvažována, pokud nebude výslovně uvedeno jinak, modelová smlouvá o zamezení dvojímu zdanění dle OECD.

Při určení, v jakém státě a jakým způsobem má být příjem plynoucí z určité transakce zdaněn, budou obvykle existovat dva protichůdné zájmy a z nich plynoucí protichůdné postoje státu rezidence a státu zdroje.

Stát rezidence je stát, ve kterém je daňovým rezidentem vlastník příjmu nebo stát, kde se nachází skutečné sídlo právnické osoby.⁵⁴

Stát zdroje je stát, z něhož daný příjem pochází, tedy obvykle stát, ve kterém byla daná činnost vykonávána, výrobek vyroben nebo kde je umístěn majetek, z něhož daný příjem plyne.⁵⁵

Úloha smluv o zamezení dvojímu zdanění spočívá v:

- zabránění dvojímu zdanění tím, že bude jednoznačně určeno, který stát může jakým způsobem daný příjem zdanit,
- poskytování právní jistoty poplatníkům, neboť ti díky smlouvě dopředu znají režim zdanění dané transakce,
- boji proti daňovým podvodům především prostřednictvím spolupráce daňových správ v daňové oblasti.⁵⁶

1.9.1 Definice pojmů dle SZDZ

Smlouvy o zamezení dvojímu zdanění uzavřené podle modelu OECD se týkají daňových rezidentů smluvních států a zahrnují zdaňování příjmů a majetku.⁵⁷ Z předchozí části již víme, že SZDZ jsou v praxi nadřazeny zákonu o daních z příjmů.

---

⁵⁴ VYŠKOVSKÁ, M. *Umíme používat smlouvy o zamezení dvojímu zdanění?* In: *Bulletin Komory daňových poradců 2/2010*. [online]. 2010. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <<http://www.peterkapartners.com/download/1404041857?at=1>>.

⁵⁵ Tamtéž.

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ NERUDOVA, D. *Mezinárodní smlouvy o zamezení dvojího zdanění*. [online]. 2007. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <<http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d2278v3021-mezinarodni-smlouvy-o-zamezeni-dvojho-zdaneni/>>.

Nyní se tedy budu zabývat definicí nejvýznamnějších pojmů souvisejících se zdaněním příjmů poplatníků podle příslušných ustanovení SZDZ. Vybraná smlouva, z jejíchž konkrétních formulací budu vycházet, je SZDZ uzavřená mezi Českou republikou a Slovenskou republikou.⁵⁸

V článku 4 se smlouva zabývá určením rezidentství. V odstavci jedna je stanoveno, že rezidentem je „osoba, která je podle právních předpisů tohoto státu podrobena v tomto státě zdanění z důvodu svého bydliště, trvalého pobytu, místa vedení nebo jiného podobného kritéria...“ Je tedy zřejmé, že rezidentem daného státu dle SZDZ může být pouze osoba, která je jako rezident označena na základě kritérií vnitrostátní legislativy. Na základě zákonů jednotlivých států však může být jeden poplatník označen za rezidenta v obou státech. Pro takovou situaci smlouva stanoví postup v odstavci druhém.

- Poplatník je rezidentem pouze toho státu, ve kterém má k dispozici stálý byt. Stálým bytem se rozumí byt, jež má poplatník kdykoliv k dispozici. Za stálý byt se považuje i byt pronajatý jiné osobě v případě, že uzavřená smlouva umožňuje poplatníku kdykoliv obnovit užívání tohoto bez prodlevy.⁵⁹
- Má-li k dispozici stálý byt v obou státech, je rezidentem toho z nich, ke kterému má užší osobní a hospodářský vztah (středisko životních zájmů). Pro určení střediska životních zájmů se posuzují vztahy rodinné, pracovní apod.
- Nemůže-li být použito předchozí kritérium, je poplatník rezidentem ve státě, kde se obvykle zdržuje.
- Jestliže se poplatník zdržuje v obou státech nebo v žádném z nich, je rezidentem toho státu, jehož je státním příslušníkem.
- Je-li poplatník státním příslušníkem obou nebo žádného z těchto států, vyřeší otázku jeho rezidentství příslušné úřady vzájemnou dohodou.

---

⁵⁸ Dostupná z: < <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=4063>>.

⁵⁹ GFR. Pokyn č. D - 6 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. [online] 2010. [cit. 2013-01-21]. Dostupný z: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/cds/Pokyn__GFR_c_D_6.pdf>.

Pro poplatníka právnickou osobu smlouva stanoví jejich stát rezidence jako stát, ve kterém se nachází místo jejich skutečného vedení. V případě pochybností smlouva opět apeluje na vzájemnou dohodu příslušných úřadů.⁶⁰

Stálá provozovna je dalším z významných pojmů, jehož definicí se smlouva zabývá. Článek 5 označuje jako stálou provozovnu „*trvalé místo nebo zařízení k výkonu činnosti, jehož prostřednictvím je zcela nebo zčásti vykonávána činnost podniku.*“ Jako stálá provozovna je označeno obzvláště místo vedení části podniku, pobočka, kancelář, továrna, dílna, důl, naleziště ropy nebo plynu, lom či jiné místo, kde se těží přírodní zdroje.

Ve smlouvě je následně definována tzv. „službová“ stálá provozovna, kterou je staveniště, stavební, montážní či instalační projekt nebo dozor s tím spojený v případě, že trvá déle než dvanáct měsíců. Při poskytování služeb na území druhého státu vzniká stálá provozovna v případě trvání činnosti déle než šest měsíců v jakémkoliv dvanáctiměsíčním období.

Smlouva dále vymezuje situace, kdy poplatníku vzniká stálá provozovna na základě toho, že na území daného státu vykonává svoji činnost prostřednictvím nezávislého zástupce, který má a obvykle používá oprávnění uzavírat smlouvy jménem podniku.

Odstavec čtyři poté negativně vymezuje, co stálou provozovnu nepředstavuje:

- zařízení využívané pouze pro uskladnění, vystavení nebo dodání zboží patřícího podniku,
- zásobu zboží patřícího podniku udržovanou pouze za účelem uskladnění, vystavení nebo dodání nebo udržovanou za účelem zpracování jiným podnikem,
- trvalé místo nebo zařízení sloužící pouze nákupu zboží nebo shromažďování informací pro podnik,
- trvalé místo nebo zařízení sloužící pouze pro vykonávání činnosti, jež má přípravný nebo pomocný charakter,

---

⁶⁰ MFČR. *Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o zamezení dvojímu zdanění a zabránění úniku v oboru daní z příjmů a z majetku* ze dne 14. 7. 2003.

- trvalé místo nebo zařízení sloužící k výkonu jakékoliv kombinace z výše uvedených činností v případě, že celková činnost tohoto místa nebo zařízení je přípravného nebo pomocného charakteru.

Podíváme-li se na modelovou smlouvu OECD,⁶¹ můžeme shrnout, že pro vznik stálé provozovny dle SZDZ je obecně nutné naplnění těchto kritérií:

- reálná existence místa pro výkon podnikání, kdy takové místo musí být poplatníkovi alespoň k dispozici,
- prostřednictvím tohoto místa dochází k výkonu činnosti poplatníka – nerezidenta na území daného státu,
- místo je zřízeno jako stálé, nikoliv k přechodnému účelu. Toto naplňují i činnosti vykonávané přerušovaně.⁶²

1.9.2 Zamezení dvojímu zdanění dle SZDZ

SZDZ zamezuje dvojímu zdanění tím, že určí právo daného státu příjem zdanit. Toto právo může mít podobu obecného práva daný příjem zdanit, kdy oba smluvní státy mají právo daný příjem podrobit zdanění. Druhou podobou je právo výhradní, které stanoví, že daný příjem má právo zdanit pouze stát rezidence.

Ve státě zdroje příjmů tedy dochází ve vztahu k určitému příjmu k následujícím situacím:

- příjem může být ve státě zdroje zdaněn neomezeně,
- příjem může být zdaněn pouze omezeně,
- příjem nemusí být zdaněn vůbec.

---

⁶¹ OECD. *Model Tax Convention on Income and on Capital 2010*. [online]. 2010. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: < http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/taxation/model-tax-convention-on-income-and-on-capital-2010_9789264175181-en>.

⁶² NERUDOVÁ, D. *Mezinárodní zdanění*. [online]. 2013. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/index.pl?cast=2404>.

Neomezenému zdanění ve státě zdroje dochází u příjmů z nemovitostí, příjmů stálých provozoven, příjmů sportovců a veřejně vystupujících umělců, příjmů ze závislé činnosti, platů a mezd vyplácených za služby poskytované státu zdroje. Omezenému či žádnému zdanění pak podléhají příjmy ostatní v závislosti na konkrétních podmínkách stanovených smlouvou.

Pro zamezení dvojímu zdanění stanovují smlouvy dle modelu OECD dvě základní metody.

Metoda vynětí, která stanovuje, že daný příjem zdaněný ve státě zdroje se vyjímá ze zdanění ve státě rezidence. Toto vynětí může být úplné, tedy příjem je ze zdanění zcela vyňat nebo tzv. s výhradou progrese, což znamená, že ve státě rezidence bude použita sazba daně, která by se použila v případě, že by příjem vyňat nebyl.

Metoda zápočtu stanoví, že příjem podléhá dani v obou smluvních státech, nicméně daň zaplacená v souladu s platnou právní úpravou ve státě zdroje je odečtena od daňové povinnosti ve státě rezidence. Metoda opět může být použita ve dvou variantách. První je zápočet prostý, kdy je daň zaplacená ve státě zdroje odečtena celá z daňové povinnosti poplatníka ve státě rezidence. Druhá variant je zápočet poměrný, který dovoluje odečíst pouze poměrnou část daně zaplacené ve státě zdroje v závislosti na rozdílných daňových sazbách stanovených pro dané příjmy ve smluvních státech.

1.10 Způsob zdanění příjmů v ČR

V předcházejících kapitolách jsme se zabývali definicemi, které jsou pro správné zdanění příjmu v ČR nezbytné. Nyní se zaměříme na způsob, jakým dochází ke zdanění příjmů poplatníků.

1.10.1 Způsob zdanění rezidentů

Zdanění podnikatelů – daňových rezidentů ČR bylo popsáno již dříve. Podnikatel má k určitému datu povinnost podat za příslušné zdaňovací období daňové přiznání, ve

kterém stanoví na základě platné legislativy základ daně a z něj následně vypočte vlastní daňovou povinnost.

1.10.2 Způsob zdanění nerezidentů

Při určení způsobu zdanění daňových nerezidentů je situace komplikovanější. Jako první je nutné zjistit, jedná-li se o poplatníka ze státu, s nímž má ČR uzavřenou SZDZ či nikoliv. V případě, že se jedná o poplatníka, jenž je daňovým rezidentem smluvního státu, musíme zjistit, zda příslušná SZDZ umožňuje ČR daný příjem zdanit a případně zda je toto zdanění omezeno. Následně je nutné určit, zda vůbec a případně jakým způsobem stanovuje zdanění tohoto příjmu česká legislativa. Poté již můžeme stanovit postup zdanění daného příjmu daňového nerezidenta.

Srážková daň

Srážková daň je vybírána z příjmů, které jsou vypláceny, poukázány či připsány k úhradě ve prospěch daňového nerezidenta. Vztahuje se na příjmy, které podléhají zákonem definované zvláštní sazbě daně. Její sazba činí 15 %, pouze u finančního pronájmu 5 %. Zvláštní sazbě daně mohou podléhat také některé příjmy daňových rezidentů ČR (např. úroky z běžného bankovního účtu apod.).

Srážkovou daň odvádí plátce daného příjmu ve lhůtách stanovených zákonem. Základem daně při použití zvláštní sazby je pouze suma příjmů, která se nesnižuje o související výdaje. Vypočtená daňová povinnost je i výslednou daňovou povinností poplatníka vztahující se k danému příjmu, příjem následně není součástí základu daně pro výpočet daňové povinnosti při podání daňového přiznání.⁶³

Zajištění daně

K zajištění daně dochází u příjmů, z nichž není daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Plátce daně opět při výplatě, poukázání nebo připsání úhrady ve prospěch poplatníka, který není daňovým rezidentem členského státu Evropské unie nebo státu patřícímu mezi státy Evropského hospodářského prostoru, srazí zajištění daně.

---

⁶³ Zákon 586/1992, o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Výše zajištění činí 10 % z příjmů ze zdrojů na území ČR definovaných § 22 ZDP nebo 1 % z příjmů z prodeje investičních nástrojů a z příjmů z úhrad pohledávky nabyté postoupením.

Hlavní odlišnost spočívá v tom, že výše sraženého zajištění není výslednou daňovou povinností, poplatník při podání daňového přiznání sníží svoji daňovou povinnost o zajištění daně. Pokud však daňové přiznání nepodá do konce stanovené lhůty, může správce daně považovat částky zajištění daně za vyměřenou a uhrazenou daňovou povinnost poplatníka.

2. Analýza možností využití daňových rájů

V této kapitole se budu zabývat analýzou možností, které má k dispozici český podnikatel, který zvažuje získání výhod vyplývajících z přesunu části jeho podnikatelských aktivit do zahraničí. Tato kapitola je založena na analýze judikatury Evropského soudního dvora (dále jen „ESD“) a judikatury Nejvyššího správního soudu České republiky. Judikatura v praxi slouží jako vodítko při interpretaci legislativních ustanovení, a její znalost je proto velmi důležitá pro úspěšné využití daňových rájů. Na základě výstupů této části práce bude založena třetí kapitola.

2.1 Úloha Evropského soudního dvora

V rámci mezinárodního daňového plánování se poplatníci musí řídit platnou legislativou. Její popis byl předmětem předcházejících několika částí této práce. Pro úspěšné praktické použití je však důležitá interpretace legislativy, která je zajištěna judikaturou soudů. V oblastech relevantních k tématu této práce je nejdůležitější judikatura ESD a NSS. V následujících částech se proto budu zabývat analýzou vybraných významných judikátů shora uvedených soudů.

Znalost judikatury je v praxi velmi důležitá. Díky ní je možné lépe pochopit aplikaci některých ustanovení legislativy, neboť v rámci judikátů soudy často objasňují výklad různých ustanovení či principů. V případě že podnikatelský subjekt realizuje určitý úkon, ale správce daně bude toho názoru, že tento úkon je v rozporu s platnou legislativou a doměří podnikateli daň, bude po určité době podnikatelovou jedinou možností, jak prokázat, že jeho postup byl v souladu s platnou legislativou, obrátit se na soud. Již vzhledem k tomuto faktu se znalost judikatury jeví jako znalost nezbytná pro úspěšné získání výhod plynoucích z využití daňových rájů.

Evropský soudní dvůr, v dnešní době označovaný také jako Soudní dvůr Evropské unie, anglicky European Court of Justice byl zřízen v roce 1952 Pařížskou smlouvou. Soud se skládá z 27 soudců, po jednom z každého členského státu EU. Při řešení případů

pomáhají soudcům tzv. generální advokáti, jejichž úkolem je prezentovat odůvodněný názor na daný případ.

ESD se zabývá spory mezi jednotlivými orgány EU, mezi orgánem EU a členským státem a mezi členskými státy navzájem. V souvislosti s tématem této práce je nejvýznamnějším typem řízení ESD tzv. řízení o předběžné otázce neboli prejudiciální řízení. V rámci tohoto řízení soudy členských států mohou položit otázku ESD v souvislosti s výkladem evropské legislativy. ESD otázku posoudí a následně závazným způsobem rozhodne. Na základě rozhodnutí ESD poté národní soud rozhodne v samotném sporu. Význam ESD je ještě zvýšen tím, že v řízeních před národními soudy členských států, proti jejichž rozhodnutí není řádného opravného prostředku, musí národní soudy členských států položit ESD předběžnou otázku. Smyslem řízení o předběžné otázce je jednotná a správná aplikace evropské legislativy.

ESD je znám jako hybná síla rozvoje práv EU. Je tedy zřejmé, že význam judikatury ESD má v praxi velký význam pro poplatníky ze všech členských států EU.⁶⁴

2.2 Analýza dopadu judikatury Evropského soudního dvora na zdanění mezinárodních transakcí

Nejdříve se budu zabývat judikaturou Evropského soudního dvora vzhledem k její delší historii a většímu počtu judikátů relevantních k tématu této práce. Následně se podíváme na vybrané judikáty Nejvyššího správního soudu ČR.

Analýza judikatury nám umožní lépe pochopit, jak jsou v praxi aplikována ustanovení legislativy a mezinárodních smluv, a bude tak sloužit jako jedno z nejvýznamnějších východisek pro praktickou část.

---

⁶⁴ *European Court of Justice*. [online]. 2011. [cit. 2013-04-08]. Dostupné z: <http://www.eurofound.europa.eu/areas/industrialrelations/dictionary/definitions/europeancourtjustice.htm>.

2.2.1 Vnitřní trh

Následující text pojednává o vybraných právech garantovaných podnikatelům Smlouvou o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“). Dříve byla tato práva zakotvena ve Smlouvě o Evropském Společenství (dále jen „SES“). Základem těchto práv je snaha o vytvoření jednotného vnitřního trhu uvnitř EU, který je definován v článku 26 SFEU takto:

„Vnitřní trh zahrnuje prostor bez vnitřních hranic, v němž je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu v souladu s ustanovením Smluv.“

Volný pohyb zboží je definován v článcích 28 – 37, volný pohyb osob je definován v článcích 45 – 55, volný pohyb služeb je definován v článcích 56 – 62 a volný pohyb kapitálu v článcích 63 – 66.⁶⁵

Vnitřní trh, tak jak je v současné době definován, je idea jednotné oblasti, v rámci níž je umožněn volný pohyb tak, jako kdyby daná oblast byla územím jednoho státu. Z tohoto důvodu jsou jakákoliv ustanovení národní legislativy členských států, která by omezovala poplatníky v realizaci přeshraničních aktivit v jiném členském státě, považována za ustanovení v rozporu s evropským právem.

V praxi docházelo a stále dochází k výskytu určitých nesouladů mezi vnitrostátní právní úpravou a ustanoveními SFEU, jejichž řešením se zabývá ESD. Následující část práce se proto zaměří na judikaturu ESD v oblastech relevantních k tématu této práce.

2.2.2 Právo usazování

Právo usazování patří v rámci výše zmíněných svobod do volného pohybu osob. Tato práce se zabývá možnostmi využití daňových rájů ve vztahu k podnikatelům, a proto se budu primárně zabývat právem usazování jakožto nejvíce relevantní součástí práva volného pohybu osob.

---

⁶⁵ Smlouva o fungování Evropské unie ze dne 30. 3. 2010.

V případě že český podnikatel zvažuje přesun části svých ekonomických aktivit do jiného státu, bude jedna z prvních vyvstanuvších otázek, má-li tento podnikatel právo realizovat své činnosti v jiných členských státech, resp. jakým způsobem je toto právo realizováno.

Článek 49 SFEU zakazuje omezení svobody usazování pro státní příslušníky členského státu na území jiného členského státu, dále zakazuje omezení při zřizování poboček, zastoupení nebo dceřiných společností státními příslušníky jednoho členského státu na území jiného členského státu. Článek 54 SFEU stanoví, že společnosti založené podle občanského nebo obchodního práva mající své sídlo, ústřední správu nebo hlavní provozovnu na území EU požívají obdobných práv jako fyzické osoby, které jsou státními příslušníky členských států.⁶⁶

Právo usazování hraje pro podnikatele významnou roli, neboť v případě že bude podnikatel uvažovat o přesunu svého podnikání do zahraničí, nesmí být v rámci EU omezován. V souvislosti s právem usazování vyjádřil ESD opakovaně svůj názor, že svoboda usazování zahrnuje právo svobodně si zvolit formu podnikání, prostřednictvím které bude podnikatel z jednoho členského státu vykonávat svoji ekonomickou činnost v jiném členském státě. ESD judikoval, že rozdílný přístup či omezení při stanovení daňové povinnosti vyplývající z legislativy státu, která nastávají v situacích, které jsou „objektivně porovnatelné“, jsou dle názoru ESD v rozporu s článkem 49 SFEU (resp. článkem 43 Smlouvy o založení Evropského společenství).⁶⁷

Prvním judikátem ESD zabývajícím se problematikou práva usazování byl případ C-270/83 *Avoir fiscal* ze dne 28. 1. 1986. Akcionářům francouzských společností bylo umožněno snížení daňové povinnosti, které se nevztahovalo na francouzské pobočky společností sídlících v jiných členských státech. Dle názoru ESD bylo toto ustanovení francouzské legislativy v rozporu s článkem 43 Smlouvy o založení Evropského společenství, v dnešní době v rozporu s článkem 49 SFEU.⁶⁸

---

⁶⁶ Smlouva o fungování Evropské unie ze dne 30. 3. 2010.

⁶⁷ ESD vyjádřil tento názor opakovaně, např. v judikátu C-270/83 *Avoir fiscal* ze dne 28. 1. 1986, C-253/03 *CLT-UFA* ze dne 23. 2. 2006 nebo C-231/05 *Oy AA* ze dne 18. 7. 2007.

⁶⁸ ESD. C-270/83 *Avoir fiscal* ze dne 28. 1. 1986.

V judikátu C-311/97 *Royal Bank of Scotland* ze dne 29. 4. 1999 ESD označil za diskriminační ustanovení řeckého zákona, podle kterého místní správa daní aplikovala rozdílnou sazbu daně na zisky společností rezidentních v Řecku a pobočky společností nerezidentních v Řecku. Přestože soud v judikátu uznává objektivní rozdíly mezi rezidentní a nerezidentní společností z hlediska celosvětové daňové povinnosti rezidentních společností oproti povinnosti odvádět daň pouze z příjmů ze zdrojů na území Řecka vztahující se na nerezidentní společnosti, rozhoduje, že tyto rozdíly nemohou ve světle článku 43 SES ospravedlnit rozdílný přístup při stanovení daňové povinnosti.⁶⁹ V roce 2006 ESD tento svůj názor potvrdil v judikátu C-253/03 *CLT-UFA* týkající se stanovení daně v Německu.⁷⁰

Dalším tématem, které souvisí se svobodou usazování, je zajištění rovného zacházení rezidentů a nerezidentů v oblasti osvobození od daně. Danou problematikou se ESD zabýval v judikátu C-307/97 *Saint-Gobain*, kdy ESD označil za diskriminační podle článku 43 SES daňové úlevy, které německá legislativa poskytovala pouze společnostem podléhajícím celosvětové daňové povinnosti v Německu.⁷¹

Zajímavou situaci řešil ESD v judikátu C-330/91 *Commerzbank*, ve kterém shledal rozpor mezi britskou legislativou a svobodou usazování. ESD tento rozpor spatřoval v ustanovení britské legislativy, na základě kterého úroky z přeplatku daně byly přiznávány pouze společnostem s „fiskálním rezidentstvím“ ve Velké Británii. Soud v rozsudku vyjádřil názor, že přestože pojem „fiskální rezidentství“ není diskriminační z územního hlediska, bude nejspíše vést ke znevýhodnění společností se sídlem mimo Velkou Británii.⁷²

Obecně lze uzavřít, že ve výše uvedených judikátech ESD neuznal argumentaci států, které se snažily poukazovat na absenci harmonizace přímých daní rizikem daňových

---

⁶⁹ ESD. C-311/97 *Royal Bank of Scotland* ze dne 29. 4. 1999.

⁷⁰ ESD. C-253/03 *CLT-UFA* ze dne 23. 2. 2006.

⁷¹ ESD. C-307/97 *Saint-Gobain* ze dne 14. 8. 1999.

⁷² ESD. C-330/91 *Commerzbank* ze dne 13. 7. 1993.

úniků, existencí smluv o zamezení dvojímu zdanění a objektivními rozdíly mezi pobočkami a společnostmi.⁷³

V případě, že se podnikatel snaží využít výhod plynoucích z přesunu svého podnikání do zahraničí, se nemusí omezovat pouze na území EU. Může se například rozhodnout založit holdingovou společnost mimo EU a z ní řídit své aktivity na území EU. Touto problematikou se proto nyní budu zabývat podrobněji.

Pokud mateřská společnost sídlí mimo EU a své aktivity na území EU vykonává prostřednictvím dceřiné společnosti, bude tato dceřiná společnost mít vlastní právní subjektivitu a bude obvykle daňovým rezidentem členského státu EU. Vnitrostátní úprava některých států může přistupovat odlišně ke společnostem, jejichž mateřská společnost sídlí mimo EU, a společnostem domácím, případně takovým, jejichž mateřská společnost sídlí v některém z členských států. Nyní se tedy zaměříme na výklad ESD k problematice práva usazování ve vztahu ke společnostem ovládaným mateřskou společností sídlící mimo EU.

ESD se touto problematikou zabýval například v judikátu C-254/97 Baxter. Francouzská legislativa neumožňovala odečet od základu daně nákladů na vědu a výzkum prováděný mimo území Francie. Dle názoru soudu by takové ustanovení vedlo ke znevýhodnění poboček zahraničních společností oproti domácím společnostem, a je proto v rozporu se svobodou usazování.⁷⁴

Obdobným způsobem soud opakovaně označil za diskriminační nedůvodné rozdíly v přístupu k dceřiným společnostem společností sídlících mimo stát rezidence těchto dceřiných společností při aplikaci ustanovení týkajících se nízké kapitalizace a podobných ustanovení majících za cíl zamezit zneužití práva např. v judikátech C-324/00 Lnakhorst-Hohorst, C-524/04 Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation aj.

---

⁷³ Policy department of European Parliament: *The impact of the rulings of the European court of justice in the area of direct taxation*. 2007.

⁷⁴ ESD. C-254/97 Baxter ze dne 8. 7. 1999.

Opačnou situaci popisuje judikát C-231/05 Oy AA, ve kterém ESD vyslovil souhlas s právním ustanovením finské legislativy, které umožňuje finské dceřiné společnosti provést daňově uznatelný finanční transfer do finské mateřské společnosti, ale ne do mateřské společnosti rezidentní mimo EU. Ve zmíněném rozsudku soud přiznává státu právo na rovnoměrné rozdělení zdanění mezi členské státy a také potřebu zabránit daňovým únikům. Dle názoru ESD by umožnění takového transferu vedlo k tomu, že by si poplatníci mohli libovolně vybrat stát, ve kterém by své příjmy zdanily, což by narušilo systém zdanění mezi členskými státy, neboť stát rezidence dceřiné společnosti by byl nucen vzdát se svého práva tuto společnost zdanit. Navíc by, dle názoru ESD, taková možnost mohla vést k vytvoření čistě účelových struktur majících za cíl pouze přesunout zisk ke zdanění do takového členského státu, jenž daný příjem zdaňuje nejmenší sazbou daně.⁷⁵

Z předchozího je tedy patrné, že dle judikatury ESD právo na usazování zamezuje členským státům aplikovat na příjmy dceřiných společností zahraničních společností speciální ustanovení zabraňující těmto dceřiným společnostem požívat výhod, které mají k dispozici dceřiné společnosti rezidentních společností. Na druhou stranu však ESD judikuje, že právo na usazování nesmí nutit daný stát vzdát se práva zdanit tyto dceřiné společnosti a nesmí být prostředkem pro realizaci daňových úniků.

Judikatura ESD se také často vypořádává se situací, kdy legislativa státu rezidence brání či komplikuje poplatníkovi založení dceřiné společnosti či pobočky v jiném členském státě.

Prvním judikátem v této oblasti byl judikát C-81/87 Daily mail. Společnost Daily mail chtěla přesunout své sídlo z Velké Británie do Nizozemí kvůli výhodnějšímu daňovému režimu a zároveň chtěla zůstat společností podléhající právu Velké Británie. Úřady Velké Británie změnu sídla společnosti nepovolily. ESD judikoval, že právo usazování se na tento případ nevztahuje.⁷⁶ Svůj názor na danou problematiku soud potvrdil v roce 2008 v rozsudku C-210/06 Cartesio. Ve zmíněném rozsudku navíc dodal několik komentářů *obiter dictum*, ze kterých vyplývá, že pro případy, kdy stát umožňuje

---

⁷⁵ ESD. C-231/05 Oy AA ze dne 18. 7. 2007.

⁷⁶ ESD. C-81/87 Daily mail ze dne 27. 12. 1988.

určitým způsobem poplatníkovi změnu sídla, se články 43 a 48 SES (v současné právní úpravě se jedná o články 49 a 54 SFEU) neuplatní. Uvedené články by se uplatnily pouze v případě, že by členský stát zcela zakazoval přesun sídla společnosti do jiného členského státu.⁷⁷

Velmi významným judikátem zabývajícím se problematikou svobody usazování je judikát C 293/06 *Deutsche Schell*. Německá společnost *Deutsche Schell GmbH* měla stálou provozovnu v Itálii. Německá společnost vedla účetnictví v Německých markách a italská provozovna v Italských lirách. V roce 1992 došlo k prodeji majetku provozovny a zisk byl převeden do Německa, čímž došlo ke vzniku kurzových ztrát ve výši 123 milionů Německých marek. Podle tehdejší německé legislativy byly tyto ztráty v Německu daňově neuznatelné, neboť měly být přiřazeny stále provozovně, jejíž příjmy byly v Německu osvobozeny od zdanění a tedy i její související náklady měly být daňově neuznatelné.

ESD judikoval, že německá legislativa porušuje svobodu usazování tím, že zvyšuje ekonomická rizika společností při zakládání poboček v jiných členských státech, neboť společnost *Deutsche Schell GmbH* utrpěla reálnou ekonomickou ztrátu vzniklou kurzovým rozdílem, a tuto ztrátu nemůže uplatnit jako daňově uznatelný výdaj ani v jednom ze států. Soud dále v judikátu dodává, že takováto ztráta by přirozeně nemohla vzniknout pouze samostatnému italskému subjektu a je tedy neakceptovatelné vyjmout z daňově uznatelných nákladů v místě sídla společnosti ty náklady, které vznikly právě v souvislosti s činností tohoto sídla.⁷⁸

Jiným velmi významným judikátem v této oblasti je dřívější judikát rozšířeného senátu ESD C-446/03 *Marks & Spencer*. Společnost *Marks & Spencer* byla daňovým rezidentem Velké Británie a v letech 1998 – 2001 utrpěly její dceřiné společnosti v Belgii, Francii a Německu významné ztráty, které vedly k ukončení činnosti těchto společností. Společnost *Marks & Spencer* v rámci tzv. „skupinových úlev“⁷⁹ zakotvených v britské legislativě, jež spočívaly v možnosti započtení ztrát dceřiných

---

⁷⁷ ESD. C-210/06 *Cartesio* ze dne 16. 12. 2008.

⁷⁸ ESD. C 293/06 *Deutsche Schell* ze dne 28. 2. 2008.

⁷⁹ Volně přeloženo autorem z anglického „group relief“.

společností rezidentních ve Velké Británii oproti zisku mateřské společnosti, chtěla uplatnit tyto ztráty vzniklé dceřiným společností v jiných členských státech oproti zisku mateřské společnosti ve Velké Británii.

ESD rozhodl, že Velká Británie přistupuje odlišně ke společnosti s dceřinou společností rezidentní ve Velké Británii a společnosti s dceřinou společností rezidentní v jiném členském státě, neboť v druhém případě společnost nemůže započíst daňovou ztrátu její zahraniční dceřiné společnosti proti vytvořenému zisku. Takový přístup je dle názoru soudu principiálně v rozporu se svobodou usazování, protože není možné přistupovat v daňové problematice rozdílně k holdingové společnosti s dceřinou společností rezidentní či nerezidentní daného státu.

Soud nicméně uznává, že někdy může být rozdílný přístup ospravedlnitelný, a to v případech, kdy hrozí, že by mohlo dojít k uplatnění ztráty více než jednou. Je tedy úkolem poplatníka prokázat, že ztrátu zahraniční dceřiné společnosti není možné uplatnit více než jednou. ESD vybízí k přirovnání k domácímu trhu jednoho státu – je logické, že poplatník musí mít možnost započíst vzniklou ztrátu oproti vzniklému zisku, nicméně nemůže dojít k započtení více nežli jedenkrát.

ESD také explicitně dodává, že členské státy mají právo upravit svou legislativu takovým způsobem, aby zamezily zneužití práva v situacích, kdy poplatník tvrdí, že danou ztrátu není možné uplatnit vícekrát, a zároveň vytvoří strukturu skupiny společností tak, aby dosáhl vícenásobného uznání dané ztráty.⁸⁰

Souvislostí svobody usazování a principem zneužití práva se zabývá další významný judikát C-196/04 Cadbury Schwepps. Posuzovaný případ se týkal legislativního opatření Velké Británie, na jehož základě bylo možné zahrnout do základu daně britské společnosti (resp. daňového rezidenta Velké Británie) příjmy z jím kontrolované zahraniční společnosti rezidentní ve státě s nižší daňovou sazbou, než je britská sazba daně z příjmů.

---

⁸⁰ ESD. C-446/03 *Marks & Spencer* ze dne 13. 12. 2005.

Společnost Cadbury Schwepps založila dceřinou společnost v Irsku z důvodu výhodnějšího daňového režimu a v souvislosti s tím do Irska přesunula část svých podnikatelských aktivit. Britská správa daní na základě výše popsaného ustanovení zahrnuje příjmy této pobočky do základu daně, s čímž společnost nesouhlasila, a po určité době se případem zabýval ESD.

Soud ve svém rozhodnutí rozhodl, že společnost či osoba nemůže podvodně získat výhodu zneužitím práva Evropského společenství. Nicméně dle názoru ESD samotný fakt, že společnost založila dceřinou společnost v jiném státě z důvodu výhodnějšího daňového režimu, neznamená automaticky zneužití svobody usazování a nezbavuje společnost Cadbury Schwepps práva zvolit si, ve kterém státě chce realizovat vlastní podnikatelské aktivity. ESD se dále vyjádřil, že ustanovení britské legislativy zakládá rozdílný přístup ke společnostem na základě toho, kde mají umístěnou dceřinou společnost, resp. zda stát rezidence dceřiné společnosti aplikuje na příjmy této společnosti vyšší nebo nižší sazbu daně z příjmů než Velká Británie. Takové ustanovení je dle názoru ESD v rozporu se svobodou usazování, neboť brání poplatníkovi ve využití jeho práva na svobodu usazování tím, že komplikuje zakládání, získávání a správu dceřiných společností v zahraničí.

ESD dále doplňuje, že státy mají právo přistupovat rozdílně ke společnostem na základě místa jejich rezidence, ale pouze v případě, kdy takový rozdílný přístup brání zneužití práva pomocí čistě účelově vytvořených struktur skupin společností. Ve vztahu k posuzovanému případu společnosti Cadbury Schwepps soud uvádí, že dceřiná společnost v jiném členském státě skutečně existuje – má zde vlastní prostory a vybavení pro výkon činnosti, zaměstnává zde zaměstnance, vyvíjí vlastní ekonomickou činnost a je tedy nesporné, že založení této společnosti v Irsku má ekonomickou podstatu a evidentně se nejedná o uměle vytvořenou strukturu pouze s cílem získat daňové zvýhodnění.⁸¹

Na základě výše popsaného, ve vztahu ke svobodě usazování zakotvené ve SFEU, můžeme říci, že ESD v rámci své judikatury požaduje, aby v rámci přístupu členských

---

⁸¹ ESD. C-196/04 *Cadbury Schwepps* ze dne 12. 8. 2006.

států k pobočkám a dceřiným společnostem umístěným mimo stát rezidence hlavního sídla bylo legislativou členských států zajištěno srovnatelné zacházení s pobočkami a dceřinými společnostmi umístěnými ve státě rezidence hlavního sídla. Tyto požadavky musí být dodrženy ve státě rezidence hlavního sídla i ve státě rezidence těchto dceřiných společností nebo poboček.⁸²

Na základě předchozího již víme, jakým způsobem může podnikatel využít práva na usazování, které mu je garantováno SFEU. Nyní se tedy zaměříme na judikaturu zabývající se realizací ekonomických aktivit podnikatelem mimo jeho stát daňové rezidence.

2.2.3 Volný pohyb služeb

Volný pohyb služeb je podnikateli z členského státu EU zajištěn článkem 56 SFEU, který zakazuje omezení volného pohybu služeb uvnitř EU pro státní příslušníky členských států, kteří jsou usazeni v jiném členském státě, než se nachází příjemce těchto služeb.

Problematiku volného pohybu služeb můžeme rozdělit na základě toho, v jakém státě dochází k rozporu s ustanoveními SFEU. Jedná se o:

- stát poskytování služeb,
- stát rezidence podnikatele.⁸³

Stát poskytování služeb

ESD se danou problematikou zabýval například v judikátu C-290/04 Scorpio. Německá legislativa uvalovala srážkovou daň na platby nerezidentům i v případě, že SZDZ uzavřená se státem rezidence daného nerezidenta neumožňovala Německu takový příjem zdanit. Daň musela být sražena a poplatník mohl následně žádat její refundaci. Na obdobné platby rezidentům Německa srážková daň nebyla uvalena.

---

⁸² TERRA, B. a WATTEL, P. J. *European Tax Law*. Third edition. Nizozemí: Bert Arts bNO, 2001. s. 150. ISBN 90-6002-790-6.

⁸³ Policy department of European Parliament. *The impact of the rulings of the European court of justice in the area of direct taxation*. 2007.

Uplatnění srážkové daně na platby nerezidentům bylo dle názoru soudu ospravedlnitelné z důvodu nutnosti zajistit zdanění nerezidentů, nicméně soud shledává rozpor s evropským právem v tom, že německá legislativa neumožňovala daňovou uznatelnost nákladů nerezidentů přímo souvisejících s jejich příjmem zdaňovaným v Německu, zatímco rezidentům uznání obdobných nákladů umožněno bylo. ESD mimo jiné uvádí, že i zvláštní administrativní požadavky uvalené na nerezidenty omezují jejich svobodu pohybu služeb, nicméně je možné opět ospravedlnit tyto požadavky nutností zajistit funkční systém zdanění.⁸⁴ ESD potvrdil tento svůj názor i v dalších judikátech, jako příklad uveďme judikát C-345/04 Centro Equestre da Lezíria Grande v Bundesamt für Finanzen ze dne 15. 2. 2007.

Obdobným způsobem se ESD vyjádřil i ve věci zvláštních administrativních povinností a odpírání určitých výhod zakotvených v belgické legislativě v rozhodnutí C-433/04 Commisison v Belgium ze dne 9. 11. 2006, kdy shledal takováto nařízení nepřiměřeným zásahem do práv poplatníků zajištěných články 49 a 50 SES (dnes 56 a 57 SFEU).

Stát rezidence podnikatele

Článek 56 SFEU také zakazuje vnitrostátní legislativě, aby bránila poplatníkům zde usazeným využívat služeb zahraničních poskytovatelů. ESD vyjádřil svůj názor na danou problematiku v judikátu C-294/97 Eurowings. V daném případě německá legislativa týkající se pronájmu umožňovala daňové úlevy pouze v případě, že majetek byl pronajat od poplatníka rezidentního v Německu. V případech, kdy tomu tak nebylo, nemohl pronajímatel zahrnout náklady pronájmu do daňově uznatelných nákladů. ESD judikoval, že využití jiného daňového režimu v rámci vnitřního trhu není zneužitím práva a členský stát nemůže zneužitím práva obhajovat svůj odlišný přístup k poplatníkům.⁸⁵

Svůj názor ESD potvrdil později například v judikátu C-39/04 Laboratories Fournier.⁸⁶

---

⁸⁴ ESD. C-290/04 *Scorpio* ze dne 3. 10. 2006.

⁸⁵ ESD. C-294/97 *Eurowings* ze dne 26. 10. 1999.

⁸⁶ ESD. C-39/04 *Laboratories Fournier* ze dne 10. 3. 2005.

Na základě výše uvedeného můžeme shrnout, že volný pohyb služeb ve světle judikatury ESD zajišťuje podnikatelům z členského státu EU jistotu, že nebudou vystaveni jakémukoliv ustanovení národní legislativy, které by zatěžovalo poskytování služeb mezi jednotlivými státy více, než zatěžuje poskytování obdobných služeb pouze v rámci daného státu. Volný pohyb služeb zajišťuje svobodu poskytovatelům služeb, kteří chtějí poskytovat služby v jiném členském státě, a stejně tak příjemci služeb nesmí být z daňového pohledu zatěžováni více na základě toho, pochází-li poskytovatel z domácího státu či jiného členského státu.⁸⁷

2.2.4 Volný pohyb zboží

Volný pohyb zboží zamezuje vnitrostátní legislativě v uvalování cel nebo jiných povinností obdobného účinku na dovoz a vývoz zboží z nebo do jiných členských států. Pro oblast přímých daní, která je tématem této práce, není volný pohyb zboží příliš významný.⁸⁸

2.2.5 Volný pohyb kapitálu

Volný pohyb kapitálu je zajištěn článkem 63 SFEU. Volný pohyb kapitálu se dle článku 63 SFEU netýká pouze pohybu kapitálu mezi jednotlivými členskými státy, ale také pohybu kapitálu mezi členskými státy a třetími zeměmi. Toto je významná odlišnost oproti ostatním svobodám ustanoveným v rámci SFEU.

SFEU neobsahuje konkrétní definici pojmu „pohyb kapitálu“, což zvyšuje význam judikatury ESD v této problematice. Dle judikatury ESD lze pohyb kapitálu chápat jako jednostranný převod kapitálu, který není podmíněn transakcí spadající do volného pohybu zboží či služeb. Jedná se tedy o pohyb hodnoty ve formě peněžního kapitálu nebo jiných hmotných či nehmotných aktiv z jednoho členského státu do jiného

---

⁸⁷ HEUSSER, B. *Which fundamental freedom prevails?*[online]. 2009. [cit. 2013-03-06]. Dostupné z: <http://ials.sas.ac.uk/postgrad/courses/MA_tax_law_workingpapers.htm >.

⁸⁸ TERRA, B. a WATTEL, P. J. *European Tax Law*. 5. Ilustrované vydání, zkrácená verze. Praha: Wolters Kluwer Law & Business, 2008. s. 52. ISBN 90 9041127410.

členského státu. Jednostrannost definuje ESD tím, že účel transakce je čistě finanční a není nijak spojen s povinností zaplatit za jinou transakci.⁸⁹

Za pohyb kapitálu je tedy považována zejména přímá investice do podílů ve společnostech. V souvislosti se zajištěním volného pohybu kapitálu dle SFEU rozlišujeme dva základní druhy takovýchto investic:

- Přímá investice nerezidentů do podílů ve společnostech rezidentních v daném státě z čistě finančních důvodů, tj. bez ambice získat vliv na rozhodování dané společnosti. Tyto investice je také možné označit za portfoliové investice.
- Přímá investice jakéhokoliv druhu zajišťující přímé a trvalé spojení toho, kdo kapitál poskytuje, a toho, kdo tento kapitál získává k dispozici na realizování vlastních ekonomických aktivit s cílem zajistit investorovi vliv na rozhodování společnosti.

Nicméně ve druhém případě je investorova svoboda zajištěna již právem usazování, které umožňuje občanům EU svobodně nabývat podíly a práva ve společnostech rezidentních v jiných členských státech.⁹⁰

2.2.6 Zdanění vlastníků společností

Jedním z cílů využití daňových rájů bývá pro podnikatele zajistit si větší množství finančních prostředků, které bude mít podnikatel k dispozici pro své využití. V předchozí kapitole jsme se zabývali zdaněním zisků společností, nyní se proto podíváme na dopady legislativy EU na zdanění zisků plynoucích přímo vlastníkům společností. Mezi tyto příjmy patří dividendy, podíly na zisku, podíly členů družstev aj. Pro účely této práce budou uvedené příjmy nazývány dividendové příjmy či dividendy.

Dividendové příjmy můžeme z daňového pohledu určitého státu rozdělit do následujících dvou kategorií:

---

⁸⁹ ESD. C-286/82 *Luisi and Carbone v Ministero del Tesoro* ze dne 31. 1. 1984.

⁹⁰ Zpracováno dle: HEUSSER, B. *Which fundamental freedom prevails?* [online]. 2009.

[cit. 2013-03-06]. s6. Dostupné z:

< http://ials.sas.ac.uk/postgrad/courses/MA_tax_law_workingpapers.htm >.

- Odchozí (nebo vyplácené) dividendy, což jsou dividendy vyplácené společností rezidentní v daném státě poplatníku rezidentnímu v jiném členském státě.
- Příchozí (nebo přijaté) dividendy, což jsou dividendy vyplácené společností rezidentní v jiném členském státě poplatníku rezidentnímu v daném státě.

V rámci zdanění vlastníků společností často vyvstává problém dvojího zdanění, resp. otázka, má-li právo zdanit daný příjem stát zdroje, resp. stát rezidence poplatníka dividendy vyplácejícího, nebo stát rezidence, resp. stát rezidence poplatníka dividendy přijímajícího. Další otázkou, jejíž řešení může vyvolat problémy, je otázka daňové uznatelnosti nákladů souvisejících s držbou podílů ve společnostech.⁹¹

Zdanění odchozích dividend

Zdanění odchozích dividend je v převážné většině členských států upraveno prostřednictvím uzavřených SZDZ. Stát zdroje má obvykle právo zdanit odchozí dividendy pouze omezeně, případně vůbec, v závislosti na tom, jak velký podíl na základním kapitálu vyplácející společnosti vlastní daný příjemce dividendového příjmu. V případě, že stát rezidence vyplácející společnosti má právo daný příjem zdanit, umožňuje příslušná SZDZ započtení takto zaplacené daně ve státě rezidence příjemce dividendy.

V následujících případech však tato situace může být pro příjemce dividendy daňově neefektivní:

- Stát rezidence příjemce dividendy osvobozuje přijaté zahraniční dividendy od zdanění, a tedy daň zaplacenou v zahraničí si poplatník nemůže započíst oproti své daňové povinnosti v tomto státě.
- Výše daně zaplacené ve státě zdroje přesáhne výši odpovídající daně ve státě rezidence příjemce, čímž poplatník ztrácí možnost započtení daně zaplacené nad úroveň stanovenou státem jeho rezidence.

---

⁹¹ Policy department of European Parliament. *The impact of the rulings of the European court of justice in the area of direct taxation*. 2007.

ESD se touto problematikou zabýval v několika rozsudcích. Za jeden z nejvýznamnějších lze považovat judikát C-170/05 *Denkavit Interantionaal v Ministre de l'Economie*. Francouzská legislativa podrobovala dividendy vyplácené zahraniční mateřské společnosti, v daném případě společnosti rezidentní v Nizozemí, srážkové dani, zatímco dividendy vyplácené mateřským společností rezidentním ve Francii této srážkové dani nepodléhaly. Ekonomickému dvojímu zdanění bylo zabráněno prostřednictvím podmínky vlastnictví 95% podílu na základním kapitálu vyplácející společnosti, která zajišťovala osvobození takového příjmu od zdanění ve Francii. Dividendy v Nizozemí byly navíc od daně osvobozeny a mateřská společnost tak neměla možnost uplatnění zápočtu daně zaplacené v zahraničí. ESD označil ustanovení francouzské legislativy za ustanovení v rozporu s evropským právem, neboť brání svobodě usazování.⁹²

Obdobnou situací se ESD zabýval v případě C-379/05 *Amurta*, kde však nebyla ve vnitrostátním právu stanovena podmínka minimální účasti na základním kapitálu společnosti vyplácející dividendy. Soud tuto situaci posoudil tak, že rozdílný přístup ke stanovení daňové povinnosti rezidentů a nerezidentů členského státu je v rozporu se svobodným pohybem kapitálu. Soud mimo jiné nepřijal námitku, že příslušná SZDZ umožňuje ve státě rezidence zápočet daně zaplacené ve státě zdroje.⁹³

Je zajímavé podotknout, že ve dvou téměř totožných situacích shledal ESD jednu v rozporu se svobodou usazování a druhou se svobodou pohybu kapitálu. Nicméně z pohledu možností mezinárodního daňového plánování je důležitá především informace, že ESD shledává takovéto situace v rozporu s evropským právem.

Zdanění příchozích dividend

Zdaněním příchozích dividend se ESD zabýval v množství případů. Jako příklad lze uvést případ C-315/02 *Lenz v Finanzlandesdirektion für Tirol*, ve kterém se soud zabýval rakouským ustanovením podrobujícím dividendy vyplácené domácími společnostmi snížené sazbě daně, zatímco dividendy vyplácené společnostmi ze

---

⁹² ESD. C-170/05 *Denkavit Interantionaal v Ministre de l'Economie* ze dne 14. 12. 2006.

⁹³ ESD. C-379/05 *Amurta* ze dne 8. 11. 2007.

zahraničí podléhaly sazbě normální. Takové ustanovení soud opět shledal v rozporu s evropským právem.⁹⁴

ESD svůj verdikt potvrdil opakovaně v dalších případech, například v judikátu C-292/04 Meilicke, Wezde, Stöffler v Finanzamt Bonn-Innenstadt ze dne 6. 3. 2007.

2.2.7 Zneužití práva

V souvislosti se snahou o získání výhod vyplývajících z využití mezinárodního daňového plánování je ještě vhodné zmínit judikát ESD C-110/99 Emsland Starke, ve kterém ESD se zabýval zneužitím práva pro získání daňové výhody. ESD definuje postup určení zneužití práva ve dvou následujících krocích:

- Objektivní posouzení, což je posouzení, zda i přes formální dodržení podmínek stanovených platnou právní úpravou nebylo dosaženo účelu těchto pravidel.
- Subjektivní posouzení, které spočívá v posouzení, zda záměr realizované transakce spočívá ve snaze získat výhodu umělým vytvořením podmínek stanovených pro jejich získání.

Svůj názor na danou problematiku ESD následně potvrdil například ve známém rozsudku C-255/02 Halifax, kdy soud opakuje, že je nutné na základě objektivních okolností určit pouze formální charakter celé transakce a poté určit účel transakce získání daňového zvýhodnění bez jiného ekonomického opodstatnění.⁹⁵ Následně tuto problematiku soud doplnil v judikátu C-425/06 Italservice, ve kterém ESD uvádí, že daňový motiv nemusí být výhradně jediný. Pro posouzení transakce jako zneužití práva postačuje, že je motiv získání daňového zvýhodnění hlavním motivem pro realizování dané transakce.⁹⁶

Z provedené analýzy judikatury ESD můžeme uzavřít, že podnikatel, který bude chtít přesunout vlastní ekonomické aktivity do některého členského státu EU, budou

---

⁹⁴ ESD. C-315/02 *Lenz v Finanzlandesdirektion für Tirol* ze dne 15. 7. 2004.

⁹⁵ ESD. C-255/02 *Halifax* ze dne 21. 2. 2006.

⁹⁶ ESD. C-425/06 *Italservice* ze dne 21. 2. 2008.

zaručeny svobody volného pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu. Z daňového hlediska bude mít tento podnikatel v zásadě zajištěny srovnatelné podmínky jako subjekty rezidentní v dané zemi. Právo usazování umožňuje podnikateli svobodně si zvolit formu svého podnikání v dané zemi a brání státům zatěžovat pobočky či dceřiné společnosti v nich umístěné více než domácí podnikatelské subjekty ve srovnatelných situacích.

Na druhou stranu členské státy nejsou, dle judikatury ESD, povinny poskytnout nerezidentním poplatníkům veškeré daňové výhody, které poskytují svým rezidentům. Ve vztahu k tématu této práce se jedná zejména o uplatňování ztrát mateřskou společností vzniklých v důsledku činnosti dceřiné společnosti v jiném členském státě. ESD vyjádřil opakovaně svůj názor, že takovou ztrátu lze uplatnit ve státě rezidence mateřské společnosti pouze v případě, že je prokázána nemožnost uplatnění této ztráty ve státě činnosti dceřiné společnosti.

Také v oblasti srážkové daně mohou být určitá opatření stanovující odlišný přístup k rezidentům a nerezidentům daného státu ospravedlnitelná, a to především s ohledem na zabránění daňovým únikům, zajištění spravedlivého rozložení práva zdanit příjmy mezi danými státy a v neposlední řadě zajištění fungování systému zdanění.

Jedním z nejdůležitějších závěrů vyplývajících z judikatury ESD je poznatek, že jakákoliv aktivita vedoucí k pouhému umělému naplnění požadavků legislativy s cílem získat daňové výhody bude považována za zneužití práva a bude vést ke ztrátě výhod, které poplatník tímto umělým naplněním požadavků získal. Jinými slovy, přestože poplatník splní všechny zákonné povinnosti pro získání určité daňové výhody, tyto výhody mu budou odeprény, pokud jediným či hlavním cílem těchto aktivit bylo právě ono získání daňových výhod.

2.3 Analýza relevantní judikatury Nejvyššího správního soudu České republiky

V návaznosti na předchozí kapitolu se nyní zaměříme na judikaturu NSS v daňové oblasti, především v oblasti zneužití práva, která přímo souvisí s tématem této práce. NSS je vrcholným soudním orgánem ve věcech patřících do pravomoci soudů ve správním soudnictví, tedy i v případech soudních sporů v daňové oblasti. Judikatura NSS tak představuje pro české poplatníky důležitým vodítkem ke správnému výkladu legislativních ustanovení.

V české legislativě není princip zneužití práva přímo definován, proto je nutné vycházet právě z judikatury soudů a to především NSS. V roce 2005 v rozsudku čj. 1 Afs 107/2004 NSS poprvé detailně rozebírá princip zneužití práva.⁹⁷ V daném případě poplatník poskytl dar občanskému sdružení, jehož členy byly rodinní příslušníci poplatníka. Zmíněné občanské sdružení následně financovalo jejich volnočasové aktivity. NSS uvedené jednání poplatníka označil za zneužití práva. „*Zneužitím práva je situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovozené.* NSS mimo jiné blíže specifikuje neodůvodněnost újmy jako „*jednání neodůvodněně přináší žalobci prospěch na úkor ostatních členů společnosti tím, že zkracuje stát o daňové příjmy.*“⁹⁸

NSS svůj názor potvrdil například v judikátu čj. 7 Afs 115/2004-47, kde mimo jiné doplnil: „*obcházení daňových zákonů, konkrétně zákona o daních z příjmů tak, aby došlo ke snížení daňového základu stěžovatelky, respektive k odečtení výdajů, které u běžného poplatníka nejsou schopny snížit daňový základ, tedy výdajů na osobní potřebu stěžovatelky, členů její rodiny.*“ Nicméně v tomto případě soud spatřoval rozpor s § 2 odst. 7 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků.⁹⁹

---

⁹⁷ ČAPEK, J. *Daňové plánování ve spárech ducha zákona, 2. část.* [online]. 2009. [cit. 2013-03-06]. Dostupné z: <://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d10020v12898-danove-planovani-ve-sparech-ducha-zakona-2-cast/#footnote23>.

⁹⁸ NSS. *Rozsudek čj. 1 Afs 107/2004-48* ze dne 10. 11. 2005.

⁹⁹ NSS. *Rozsudek čj. 7 Afs 115/2004-47* ze dne 19. 1. 2006.

V souvislosti s daňovou optimalizací je významný judikát NSS 4 Afs 8/2003-68. Případ se zabývá daňovou uznatelností manažerských a poradenských služeb, které v letech 2000 – 2003 dosahovaly výše zhruba 190 – 480 tisíc Kč a v letech 2004 – 2006 přibližně 1 054 – 1 809 tisíc Kč. Správce daně náklady na manažerské a poradenské služby vyloučil z důvodu nesouvislosti s dosažením, zajištěním a udržením zdanitelných příjmů. Poplatník naopak argumentoval, že „*neplatí premisa přímé úměry mezi náklady a výdaji... a dané náklady představovaly přípravu neuskutečněného prodeje nemovitosti.*“ NSS uvádí, že výše uvedená premisa skutečně neplatí, nicméně je nutné konkrétně popsat a doložit poskytnuté činnosti, jejich přínos pro poplatníka a je nutné prokázat vliv nákladů na příjmy, kdy soud nepovažuje za dostačující pouhé prohlášení poplatníka. Soud stanoví, že v případě, kdy nebyl prodej realizován, je nutné doložit například započetí jeho realizace, studie vypracované poradenskou společností, návrh smluv apod.¹⁰⁰

Dalším významným judikátem NSS, ve kterém se soud zabýval daňovou optimalizací prostřednictvím využití zahraničních subjektů v rámci EU, je judikát 5 Afs 42/2005-107. Zde se NSS zabýval případem společnosti I. s. C., s.r.o., která disponovala nerozděleným ziskem ve výši přibližně 37,05 milionu Kč. Společnost vlastnily dvě fyzické osoby – M. N. a P. N. V roce 1998 na základě rozhodnutí valné hromady společnost I. s. C., s.r.o. vstoupila do likvidace. Společník M. N. prodává kyperské společnosti 90% podíl na zisku společnosti I. s. C., s.r.o. za 24,89 milionu Kč. Na konci roku 1998 získává kyperská společnost 25,92 milionu Kč podílu na likvidačním zůstatku společnosti I. s. C., s.r.o. a hned druhý den splácí poplatníku M. N. částku za prodej podílu na zisku.

Správce daně uvedenou transakci označil za zastřený právní úkon, jímž je simulován úkon jiný, neboť při běžné výplatě podílu na likvidačním zůstatku poplatníku M. N. by, podle tehdejší legislativy, došlo ke zdanění tohoto podílu sazbou 25 %. Prodej podílu však byl od daně osvobozený a výplata podílu kyperské společnosti byla na základě platné SZDZ zdaněna pouze sazbou 10 %. Správce daně proto doměřil poplatníkovi daň z příjmů.

---

¹⁰⁰ NSS. *Rozsudek čj. 4 Afs 8/2003-68* ze dne 14. 3. 2005.

NSS při posuzování dané věci uvedl, že „v daňovém řízení se bere v úvahu vždy skutečný právní obsah právního úkonu nebo jiné skutečnosti rozhodné pro stanovení či vybrání daně, pokud je zastřený stavem formálně právním a liší se od něho...“ NSS označil dané jednání za výplatu podílu přes třetí osobu a námitky poplatníka tedy neuznal. NSS v tomto rozsudku také uvádí své stanovisko k posuzování zneužití práva jako: „Právě obchody, jejichž cílem je snížení daňové povinnosti pro některého z účastníků takového právního vztahu, jsou zcela charakteristické tím, že jednotlivé transakce, z nichž se celá konstrukce právního stavu sestává, jsou právem dovolené.“¹⁰¹

Na tomto místě je třeba zdůraznit, že v uvedených případech účastníci postupovali v souladu s platnou legislativou, nicméně dosáhli cíle, který nebyl legislativou zamýšlen, resp. tento cíl byl proti smyslu dané legislativy. NSS tak v podstatě prostřednictvím judikátů koriguje pojetí daňových předpisů, kdy se snaží dosáhnout spravedlnosti. Takováto úloha NSS vyplývá ze skutečnosti, že právní normy musí být ze své podstaty obecné, a nemohou proto předjímat všechny eventuality z nich vyplývající. Úkol soudu potom spočívá v posouzení každého individuálního případu postupu subjektů v kontextu základních hodnot a rozumného uspořádání společenských vztahů.¹⁰²

Problematikou zneužití práva se v ČR zabýval také Ústavní soud (dále jen „ÚS“), který vyjádřil svůj názor ve svém usnesení sp. zn. III. ÚS 374/06, ve kterém zneužití práva definoval jako chování zdánlivě dovolené, jímž má být dosaženo výsledku nedovoleného, a ze zásady lex specialis derogat generali vyplývá, že zákaz zneužití práva je silnější než dovolení dané právem.¹⁰³ Ústavní soud také opakovaně konstatoval,

---

¹⁰¹ NSS. *Rozsudek čj. 5 Afs 42/2005-107* ze dne 30. 11. 2006.

¹⁰² Zpracováno dle: ŠEFL, V. *Institut zneužití práva v právu daňovém*. [online]. 2009.

[cit. 2013-03-07]. Dostupné z:

<http://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2009/files/prispevky/obecna_cast/Sefl_Vladimir__1378_.pdf>.

¹⁰³ ÚS. *Usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 374/06* ze dne 31. 10. 2007.

že není možné aplikovat právo pouze na základě jeho jazykového výkladu, neboť to představuje jen prvotní přiblížení se k aplikované právní normě.¹⁰⁴

Posledním judikátem NSS, který bude zmíněn v této kapitole, je rozsudek sp. zn. 7 Afs 55/2006-122, který se primárně zabývá problematikou DPH, nicméně soud se zde obecně vyjadřuje i k problematice zneužití práva. NSS konstatuje, že *„objektivní analýza zákazu zneužití práva musí být v rovnováze se zásadami právní jistoty a ochrannou legitimního očekávání, proto daňový subjekt má právo dopředu vědět, jaká bude daňová situace a z toho důvodu musí mít právo spolehnout se na prostý smysl slov právních předpisů...“* NSS se dále vyjadřuje k právům a povinnostem daňových subjektů při uspořádání podnikání takto: *„Daňové subjekty mají právo uspořádat si svoje podnikání tak, aby si snížily daňovou povinnost. Volba daňového subjektu... může tedy být založena na řadě faktorů, včetně daňového hlediska ... Neexistuje žádná povinnost podnikat takovým způsobem, aby se zvýšil daňový příjem státu ... Základní zásadou je vybrat si co nejméně zdanitelný způsob provozování podnikání, aby se minimalizovaly náklady...“*¹⁰⁵

Na základě provedené analýzy judikatury NSS můžeme uzavřít, že NSS se obecně staví k principu zneužití práva obdobným způsobem jako ESD. NSS přiznává poplatníkům právo zvolit si takovou formu podnikání či takový způsob realizace prováděných aktivit, aby minimalizovali svoje daňové zatížení. Zmíněné právo poplatníků je však limitováno legálními možnostmi danými platnými právními předpisy, přičemž není možné tyto předpisy interpretovat pouze na základě jejich jazykového významu.

NSS apeluje na interpretaci legislativy v kontextu jejího smyslu a účelu, který měl zákonodárce při jejím vytváření. Soud také opakovaně vyjádřil svůj názor, že při rozhodování, je-li určitá činnost podnikatele pouze formálním úkonem majícím za cíl zastřít stav skutečný, je nutné posuzovat jednotlivé transakce ve vzájemné souvislosti. Tedy i v případech, kdy jsou jednotlivé transakce zcela v mezích platných právních

---

¹⁰⁴ ŠEFL, V. *Institut zneužití práva v právu daňovém*. [online]. 2009. [cit. 2013-03-07]. Dostupné z: <http://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2009/files/prispevky/obecna_cast/Sefl_Vladimir__1378_.pdf>.

¹⁰⁵ NSS. *Rozsudek čj. 7 Afs 55/2006-122* ze dne 16. 10. 2008.

předpisů, může být cíl jimi dosažený v nesouladu se smyslem a účelem příslušné legislativy.

NSS, obdobně jako ESD, judikoval, že aktivity prováděné poplatníkem nemohou mít jako svůj hlavní nebo jediný cíl získání daňové výhody, nicméně tento fakt je nutné posuzovat objektivně tak, že na základě objektivních skutečností vyplývá, že hlavním účelem transakce je získání nepřiměřené daňové výhody.

NSS také ve svých rozhodnutích zmiňuje problematiku újmy jiné osoby či společnosti zkrácením daně, resp. snížením příjmu státu, prostřednictvím neoprávněného snížení daňové povinnosti.

Na základě výše uvedeného je tedy zřejmé, že český podnikatel, který bude chtít strukturovat vlastní aktivity takovým způsobem, aby maximálně snížil vlastní daňovou povinnost, bude mít v tomto požadavku oporu v judikatuře NSS. Lze tedy dovodit, že jeho záměr bude zcela legální. Toto platí pouze v případě respektování smyslu a účelu platných právních předpisů, nezneužití práva a v případě, že jeho aktivity budou mít reálnou ekonomickou podstatu. Konkrétními možnostmi, jak legálně získat výhody pro své podnikání prostřednictvím přesunu části aktivit do zahraničí se budu zabývat v následující kapitole.

3. Možnosti využití zahraničních právních systémů

Na základě poznatků získaných v předchozích kapitolách se v této kapitole budu zabývat možnostmi získání výhod pro českého podnikatele, které by si mohl zajistit přesunem části svých aktivit do zahraničí. Tyto možnosti budou demonstrovány na konkrétním příkladu existující české akciové společnosti SE - SOLAR a.s.

3.1 Představení společnosti SE - SOLAR a.s.

Společnost SE - SOLAR a.s. je akciovou společností se sídlem ve Znojmě a základní kapitál společnosti činí 8 milionů Kč. Společnost vznikla v roce 2008. Předmětem činnosti společnosti SE - SOLAR a.s. je výroba elektroniky a výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Společnost nezaměstnává žádného zaměstnance. Tabulka níže zobrazuje vybrané položky z finančních výkazů¹⁰⁶ společnosti.

Tabulka 3.1 Vybrané položky z finančních výkazů (Zdroj: Finanční výkazy společnosti SE - SOLAR a.s. za zdaňovací období 2008 – 2011)

Zdaňovací období (údaje v tis. Kč)	2008	2009	2010	2011
Aktiva celkem	122 665	321 685	188 712	187 994
Dlouhodobý majetek	93 167	276 453	185 198	186 184
Vlastní kapitál	7 966	10 288	24 799	31 037
Nerozdělený zisk min. let	0	-34	2 322	9 730
Cizí zdroje	114 699	308 888	156 403	143 209
Provozní výsledek hospodaření	-34	10 146	18 557	19 567
Výsledek hospodaření za účetní období	-34	2 322	6 238	7 408

Z výše uvedených údajů můžeme společnost SE - SOLAR a.s. zařadit mezi malé společnosti.¹⁰⁷

¹⁰⁶ Finanční výkazy společnosti SE - SOLAR a.s. za zdaňovací období 2008 – 2011 jsou uvedeny v příloze této práce.

¹⁰⁷ Určeno dle kritérií EU viz http://www.prahafondy.eu/cz/oppa/pro-prijemce/325_pomucka-pro-urceni-velikosti-podniku.html.

Společnost v České republice podléhá dani z příjmů právnických osob ve výši 19 % a v případě, že by se valná hromada rozhodla vyplatit společníkům dividendu, podléhala by tato dividendy zvláštní sazbě daně ve výši 15 %.

Společnost také v ČR republice podléhá, vzhledem ke svému specifickému oboru podnikání, tzv. solární dani ve výši 26 % z výkupní ceny elektrické energie a 28% srážce z tzv. zeleného bonusu. Tato specifická ustanovení týkající se oboru podnikání prošla komplikovaným vývojem častých změn a lze důvodně očekávat, že i v budoucnu se budou legislativní předpisy v této oblasti měnit nebo budou minimálně předmětem širší diskuse. Nicméně specifickou situací v oblasti výroby elektrické energie z obnovitelných zdrojů se dále v této práci nebudu detailněji zabývat.

Vlastníci plánují do budoucnosti rozvoj dalších aktivit společnosti SE - SOLAR a.s. a to i mimo území České republiky. Možnosti využití daňových rájů jsou pro ně tedy aktuálním tématem.

3.1.1 Důvody realizace některých aktivit v zahraničí

Hlavní motivy, které vedou vlastníka společnosti SE - SOLAR a.s. ke zvážení výhod vyplývajících z realizace určitých aktivit mimo ČR jsou následující:

- politická nestabilita ČR,
- vysoké administrativní nároky na podnikatele,
- vysoké daňové zatížení, u kterého lze navíc očekávat nárůst v blízké budoucnosti,
- složitá a často se měnící legislativa,
- špatná vymahatelnost práva,
- vysoká míra korupce.

Vlastník společnosti bude tedy uvažovat především o takovém státě či státech, které mu umožní vyhnout se výše uvedeným komplikacím, kterým je nucen čelit v souvislosti s podnikáním v ČR.

3.1.2 Cíl využití daňových rájů

Nyní se budu zabývat tím, čeho konkrétně by vlastník společnosti SE - SOLAR a.s. chtěli dosáhnout prostřednictvím využití některého zahraničního státu či států pro realizaci svých aktivit.

Primárním cílem je zastřešit množství podnikatelských aktivit vlastníka v ČR realizovaných prostřednictvím několika obchodních společností do jedné skupiny společností řízené ze zahraničí holdingovou společností. Druhým významným cílem je umožnit tomuto vlastníku rozšířit své aktivity do zahraničí, primárně v rámci EU. Struktura musí tedy umožňovat efektivní vnitroskupinové financování.

Souvisejícími výhody, které pro sebe vlastník chce získat, jsou následující:

- lepší ochrana investic,
- zajištění stabilního právní prostředí,
- daňová optimalizace,
- zajištění anonymity vlastnictví.

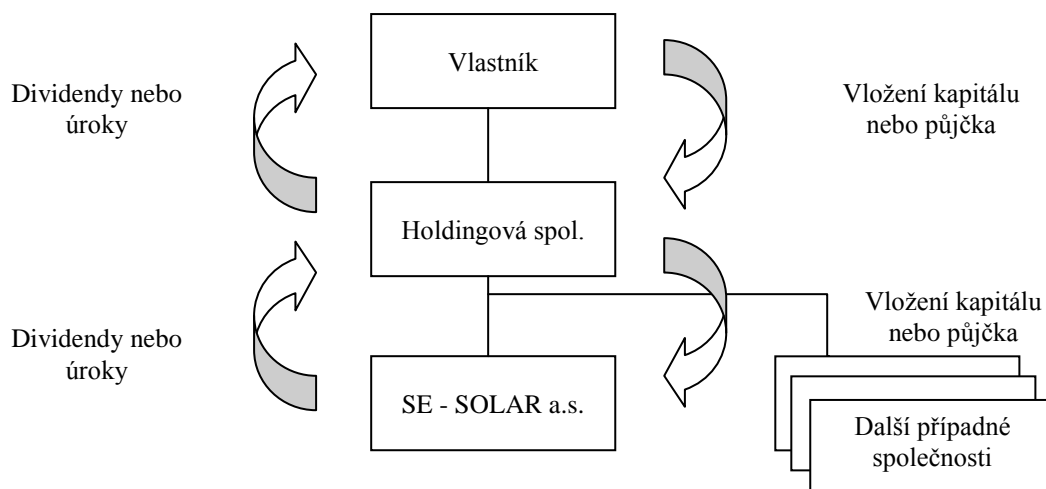
Základní požadavky vlastníka na stát umístění holdingové společnosti, jsou následující:

- stát s dobrou reputací vzhledem k zahraničním investorům,
- stabilní právní systém a legislativa,
- moderní bankovníctví,
- dobrá dopravní dostupnost z ČR,
- bezproblémová komunikace v angličtině.

3.2 Návrh struktury

Nyní se budu zabývat tím, jak splnit cíle stanovené vlastníkem. Navrhovaná struktura, která zajistí splnění těchto cílů, je zachycena na obrázku níže.

Obrázek 3.1.: Návrh struktury I. (Zdroj: Vlastní)

Pro to, aby výše nastíněná struktura efektivně plnila svůj účel, je klíčová volba země, do které bude umístěna holdingová společnost. Pro srovnání byly vybrány tři, v praxi běžně použitelné země, kterými jsou Kypr, Nizozemí a Lucembursko a v následujícím textu budou srovnány na základě relevantních kritérií.

Jak je z obrázku patrné, vlastník založí holdingovou společnost v některém z výše uvedených států a tato holdingová společnost se následně stane vlastníkem společnosti SE - SOLAR a.s. a všech dalších provozních společností, které bude chtít vlastník sdružit v rámci holdingu.

Vlastník společnosti bude moci přes holdingovou společnost financovat veškeré aktivity realizované prostřednictvím SE - SOLAR a.s. a případně i dalšími společnostmi v ČR i v jiných zemích. Účel holdingové společnosti je zastřešit jednotlivé aktivity podnikatele realizované prostřednictvím různých společností, dále může sloužit ke zvýšení prestiže, jednak samotným faktem, že se jedná o holdingovou společnost a také tím, že bude umístěna do prestižního státu případně na prestižní adresu.

3.2.1 Daňová situace v ČR

Společnost SE - SOLAR a.s. bude nadále v ČR podléhat dani z příjmů právnických osob, jejíž sazba činí 19 %, bez ohledu na to, kde bude umístěna holdingová společnost, nicméně základ daně bude ovlivněn tím, využije-li vlastník financování aktivit prostřednictvím holdingu nebo bude-li SE - SOLAR a.s. pouze vyplácet dividendy holdingové společnosti.

Kypr

V případě umístění holdingové společnosti na Kypr bude daňová situace ovlivněna platnou SZDZ.¹⁰⁸ Výplata dividend bude na základě této smlouvy osvobozena od srážkové daně v České republice (SZDZ stanoví podmínku 10% podílu na základním kapitálu dceřiné společnosti po dobu alespoň jednoho roku, což v daném případě bude splněno).

Pokud se podnikatel rozhodne financovat aktivity SE - SOLAR a.s. prostřednictvím půjček od holdingové společnosti, musí nejdříve zajistit splnění podmínek uvedených v §23 odst. 7 ZDP, tedy musí zajistit, že sjednaná výše úroků odpovídá úrokům, jaké by byly sjednány mezi nezávislými subjekty v běžných obchodních vztazích.¹⁰⁹ Druhou podmínkou zakotvenou v legislativě ČR je podmínka nízké kapitalizace, která je uvedena v § 25 odst. 1 písm. w) ZDP. Dané ustanovení říká, že finanční výdaje související s půjčkou od spojené osoby přesahující čtyřnásobek výše vlastního kapitálu se považuje za daňově neuznatelný. Pokyn D-6 detailně popisuje výpočet testu nízké kapitalizace, kdy uvádí, že pro výpočet se porovnávají vážené aritmetické průměry vlastního kapitálu a stavu úvěrů a půjček od spojených osob. Váhou je vždy počet dní, po který daný stav výše vlastního kapitálu či půjček od spojených osob trvá.¹¹⁰

Po splnění podmínek české legislativy bude na základě ustanovení SZDZ mezi ČR a Kyprem zdanění úroků v ČR osvobozeno. V případě, že by se vlastník v budoucnu

---

¹⁰⁸ MFČR. *Smlouva uzavřená mezi Českou republikou a Kyprskou republikou o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmů* ze dne 28. 4. 2009.

¹⁰⁹ Zákon 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁰ PILAŘOVÁ, I. *Daňová uznatelnost úroků z úvěrů a půjček v podmínkách roku 2012*. [online]. 2012. [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: <<http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d38349v48297-danova-uznatelnost-uroku-z-uveru-a-pujcek-v-podminkach-roku-2012/>>.

rozhodl společnost SE - SOLAR a.s. prodat, bude i tento prodej na základě SZDZ v ČR osvobozený od daně.

Nizozemí

Také při umístění holdingové společnosti do Nizozemí bude daňová pozice firmy SE - SOLAR a.s. ovlivněna platnou SZDZ.¹¹¹ Výplata dividend bude v dané situaci opět osvobozena od zdanění v ČR při splnění podmínky vlastnictví podílu 25 % na základním kapitálu vyplácející společnosti po dobu jednoho roku, což v našem případě splněno bude.

Pro daňovou uznatelnost úroků vyplacených holdingové společnosti platí v rámci ČR stejná pravidla. Co se týče ustanovení SZDZ, bude platba úroků v ČR od daně osvobozena a obdobně též případný prodej SE - SOLAR a.s.

Lucembursko

I v tomto případě bude vhodné nejdříve zkoumat platnou SZDZ.¹¹² Platná smlouva stanoví zdanění dividend ve výši 5 % v případě splnění podmínky vlastnictví podílu 25 % na základním kapitálu vyplácející společnosti alespoň po dobu jednoho roku. Na základě SZDZ by tedy došlo k 5% zdanění vyplacených dividend.

Nicméně na základě směrnice Rady č.2003/123/EHS ze dne 22. 12. 2003 bylo do českého práva implementováno osvobození výplaty dividend mezi mateřskou a dceřinou společností (tzv. „parent-subsidiary-directive“). Pro tyto účely se mateřskou společností dle platné legislativy rozumí společnost, která je daňovým rezidentem jiného členského státu EU, má formu akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným, družstva nebo obdobné formy podle zahraničního práva. Tato společnost se dále podílí na základním kapitálu jiné společnosti alespoň 25% podílem po dobu 24

---

¹¹¹ MFČR. *Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Nizozemským královstvím o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmů a z majetku* ze dne 4. 3. 1974.

¹¹² MFČR. *Smlouva mezi Českou a Slovenskou federativní republikou a vládou Lucemburského velkovévodství o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmů a z majetku* ze dne 18. 3. 1991.

měsíců nepřetržitě.¹¹³ Z předchozího je tedy zřejmé, že i výplata dividend ve prospěch lucemburské holdingové společnosti bude v ČR osvobozena od srážkové daně.

Úroky vyplácené lucemburské společnosti budou na základě čl. 11 SZDZ od daně v ČR osvobozeny.

Shrnutí

Následující tabulka popisuje daňovou situaci společnosti SE - SOLAR a.s. týkající se daňové situace v ČR při využití dříve uvedené struktury společnosti.

Tabulka 3.2 Míra zdanění dividend a úroků v ČR (zdroj: Vlastní)

	Kypr	Nizozemí	Lucembursko
Dividendy	0%	0%	0%
Úroky	0%	0%	0%

3.2.2 Daňová situace ve státě umístění holdingové společnosti

Činnost holdingové společnosti bude standardně ve státě její rezidence podléhat dani z příjmů právnických osob, resp. obdobné dani definované místní legislativou. Výjimku budou tvořit příjmy od takové daně osvobozené.

Vzhledem k tomu, že všechny tři výše popsané státy jsou členskými státy EU, vztahuje se na ně osvobození v případě výplaty dividend mezi mateřskou a dceřinou společností, které bylo popsáno v předchozí kapitole. Tedy při splnění uvedených kritérií bude přijetí dividend ve státě rezidence holdingové společnosti osvobozeno od zdanění.

Úroky, které holdingová společnost obdrží od dceřiné společnosti v rámci skupinového financování, budou součástí daňového základu holdingové společnosti v její zemi. Nicméně, bude-li struktura financování vhodně nastavena, bude možné základ daně

---

¹¹³ DRÁB, O. *Daňový režim podílů na zisku po vstupu do Evropské unie*. [online]. 2004. [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: < [http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d2514v3280-danovy-rezim-podilu-na-zisku-po-vstupu-do-evropske-unie/?search_query=\\$issue=1153](http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d2514v3280-danovy-rezim-podilu-na-zisku-po-vstupu-do-evropske-unie/?search_query=$issue=1153)>.

v zemi rezidence holdingu podstatně snížit, a proto vliv výše daně z příjmů právnických osob v dané zemi bude omezen.

Tabulka níže shrnuje daňový režim příjmů přijatých holdingovou společností.

Tabulka 3.3 Příjmy holdingové společnosti (Zdroj: Vlastní)

	Kypr	Nizozemí	Lucembursko
Přijaté dividendy	0 %	0 %	0 %
Přijaté úroky ¹¹⁴	12,5 % ¹¹⁵	25 %	30,8 %

Následně dojde k výplatě dividend či platbě úroků ve prospěch vlastníka do ČR. Výplata dividend i úroků fyzické osobě do ČR je ovlivněna příslušnou uzavřenou SZDZ. Zatímco platba úroků je v příslušných smlouvách od daně osvobozena, výplata dividend bude podléhat v zemi rezidence holdingu srážkové dani, jejíž sazba je zachycena v tabulce níže.

Tabulka 3.4. Platba do ČR (Zdroj: Vlastní)

	Kypr	Nizozemí	Lucembursko
Výplata dividend	5 %	10 %	15 %
Platba úroků	0 %	0 %	0 %

Na tomto místě je důležité poznamenat, že všechny relevantní SZDZ zaručují poplatníkovi využít zápočtu daně zaplacené v zahraničí při zdanění výplaty dividend ze zmíněných států do ČR. Vzhledem k faktu, že v roce 2013 ČR uplatňuje sazbu daně ve výši 15 % na výplatu dividend, nebude sazba daně do výše 15 % pro poplatníka přílišnou komplikací. V situaci, že by ČR osvobodila výplatu dividend od zdanění, by poté sazba daně uplatňovaná na výplatu dividend do ČR hrála významnou roli.

¹¹⁴ Platná k lednu 2013. Výše zde uvedené daně je tzv. celková výše daně z příjmů právnických osob v uvedených zemích. Zdroj: ZEW, EK (DG TAXUD); KPMG; Deloitte; Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/korporatni-dane-v-evropske-unii-29589.html>.

¹¹⁵ Aktualizováno v souvislosti se změnami Kyperské legislativy 3. 5. 2013.

V souvislosti s plánovanými změnami daňových zákonů ČR od roku 2014 a 2015 je tedy vhodné z pohledu vlastníka kritérium uvalované sazby na výplatu dividend do ČR zvážit, neboť osvobození výplaty dividend v ČR je v současné době součástí těchto plánovaných změn.

3.2.3 Shrnutí

Pro splnění cílů vytyčených vlastníkem byla navržena struktura, která zastřešuje podnikatelské aktivity realizované v ČR prostřednictvím několika společností jednou holdingovou společností umístěnou ve vybraném státě. Holdingová struktura také do budoucna umožňuje vlastníkově efektivně rozšířit své podnikatelské aktivity do zahraničí. Jako vybraný stát byly srovnávány tři v praxi běžně používané státy – Kypr, Nizozemí a Lucembursko.

Naplnění vlastnických základních požadavků je zachyceno níže v tabulce. Tabulka ukazuje, zda daná země splňuje kritérium uvedené v prvním sloupci zcela (označeno „X“), částečně (označeno „x“) nebo vůbec (označeno „-“).

Tabulka 3.5 Naplnění základních požadavků vlastníka (Zdroj: Vlastní)

	Kypr	Nizozemí	Lucembursko
Dobrá reputace vzhledem k zahraničním investorům	x	X	X
Stabilní právní systém a legislativa	-	X	X
Moderní bankovníctví	X	X	X
Dobrá dopravní dostupnost z ČR	X	X	X
Bezproblémová komunikace v angličtině	X	X	X
Celkem	3,5	5	5

Z výše uvedených kritérií pro vlastníka společnosti hraje při jeho rozhodování nejvýznamnější roli kritérium stability právního systému a legislativy, neboť předpokládá, že investice do struktury společností si vyžádá nezanedbatelné náklady a v případě negativního vývoje v dané zemi by se celá znehodnotila. Dalším kritériem

v pořadí je dobrá reputace vzhledem k zahraničním investorům, což opět úzce souvisí se znehodnocením celé investice, následované kritériem moderního bankovníctví, jehož naplnění značně usnadní vlastníkově budoucí správu struktury. Na závěr vlastník zohledňuje bezproblémovou komunikaci v angličtině a dobrou dostupnost z ČR. Tato kritéria jsou spojena především s omezením budoucích dodatečných nákladů na správu struktury společností.

Vidíme, že jako ideální se v rámci těchto kritérií jeví Lucembursko a Nizozemí, Kypr mírně zaostává v oblasti reputace a významně zaostává v oblasti stability právního systému a legislativy. To je spojeno především s nedávnými změnami, kdy se kyperská ekonomika neobešla bez finanční pomoci EU, a musela proto přijmout legislativní opatření, která v některých případech významně zasáhla do majetkových práv poplatníků.

Naplnění vlastnických cílů shrnuje tabulka níže.

Tabulka 3.6 Naplnění cílů vlastníka (Zdroj: Vlastní)

	Kypr	Nizozemí	Lucembursko
Ochrana investic	X	X	X
Stabilní právní prostředí	-	X	X
Daňová optimalizace	X	x	-
Zajištění anonymity	-	-	-
Celkem	2	2,5	2

Všechna zde uvedená kritéria ovlivňují vlastníkové rozhodování. Jako nejvýznamnější kritérium vnímá stabilitu právního prostředí, opět z důvodu obavy ze znehodnocení celé investice do struktury společností, a ochranu investic, což je jeden z nejvýznamnějších cílů, které se využitím struktury společností snaží získat. Dalším kritériem v pořadí je daňová optimalizace, která může vlastníku ušetřit značné náklady a posledním kritériem v pořadí je zajištění anonymity, nicméně i splnění tohoto kritéria by vlastník rád dosáhl.

Z tabulky je patrné, že žádný z uvedených států nesplňuje kritérium anonymity. Mimoto se jako nejvhodnější jeví Nizozemí, následované společně Kypr a Lucemburskem.

Zdanění jednotlivých transakcí ve všech zemích je poté shrnuto v tabulce níže.

Tabulka 3.7 Zdanění jednotlivých transakcí (Zdroj: Vlastní)

	Kypr	Nizozemí	Lucembursko
Výplata dividend z ČR	0 %	0 %	0 %
Platba úroků z ČR	0 %	0 %	0 %
Prodej ČR společnosti	0 %	0 %	0 %
Přijetí dividendy holdingovou společností	0 %	0 %	0 %
Přijetí úroku holdingovou společností	12,5 %	25 %	30,8 %
Výplata dividendy do ČR	5 %	10 %	15 %
Platba úroků do ČR	0 %	0 %	0 %

Zde vidíme, že z daňového hlediska se jako nejvhodnější stát jeví jednoznačně Kypr, následně Nizozemí a nejméně Lucembursko.

Dalším kritériem, které je vhodné zvážit, jsou náklady spojené se založením a správou holdingové společnosti v zahraničí. Nezanedbatelné jsou také náklady spojené s dopravou do daného státu, neboť proto, aby společnost nevznikla stálá provozovna v zahraničí, je nutné činit ve státě rezidence rozhodnutí, která řídí společnost.

Tabulka níže srovnává náklady na uvedené položky spojené s umístěním holdingové společnosti v daném státě. Nejvhodnější stát v dané oblasti je označen 1, nejméně vhodný potom 3.

Tabulka 3.8 Náklady související s umístěním holdingové společnosti v zahraničí (Zdroj: Vlastní zpracování¹¹⁶)

	Kypr	Nizozemí	Lucembursko
Náklady založení	1	3	2
Náklady správy v dalších letech	1	2	3
Náklady spojené s dopravou	3	1	2
Celkem	5	6	7

Z tabulky lze vyčíst, že z hlediska nákladů na umístění holdingové společnosti se jako nejvhodnější jeví Kypr, poté Nizozemí a nejméně vhodné se jeví Lucembursko. Nicméně je dobré poznamenat, že v případě, že bude vlastník uvažovat dlouhodobě, nemělo by kritérium založení hrát v jeho rozhodování příliš významnou roli, neboť se jedná o jednorázové poplatky a rozdíly mezi jednotlivými zeměmi jsou v jednotkách tisíc Eur, což se z dlouhodobého hlediska jeví jako náklad zanedbatelný.

3.2.4 Doporučení

Na základě předchozích kapitol můžeme uvést následující doporučení vlastníku společnosti SE - SOLAR a.s.:

- z daňového hlediska se jako nejvhodnější země pro umístění holdingové společnosti jeví Kypr,
- z hlediska získání prestiže je vhodné zvážit Nizozemí a Lucembursko,
- z hlediska stability právního systému je vhodné zvážit Nizozemí a Lucembursko,
- z hlediska nákladů spojených se založením a správou holdingu je vhodné zvážit Kypr a Nizozemí,
- žádná ze srovnávaných zemí nezajistí vlastníku anonymitu vlastnictví,

¹¹⁶ Na základě vyhledávání na internetu. Viz <http://www.akont.cz/cz/cenik-offshore-a-onshore-sluzeb>, <http://www.assetprotection.cz/cenik-sluzeb.html>, <http://www.letenky.com/letenky/multipricer>, aj.

- daňová úspora žádného řešení není příliš vysoká.

Vzhledem k nenadálým změnám, které významně zasáhly do majetkových práv občanů i společností na Kypru v roce 2013, a také vzhledem k vlastníkově velkému důrazu na stabilitu právního prostředí se jako nejvhodnější stát pro umístění holdingové společnosti jeví Nizozemí. Cena založení holdingové společnosti v Nizozemí činí přibližně 6 900 EUR, cena správy společnosti v dalších letech bude závislá na množství úkonů, které bude společnosti činit. Přibližná cena správy v dalších letech bude činit 3 000 až 5 000 EUR.¹¹⁷

3.3 Zajištění anonymity a efektivnější daňová optimalizace

Pro doporučení uvedená v této kapitole se dále budu zabývat pouze variantou umístění holdingové společnosti v Nizozemí.

Pro zajištění anonymity a vyšší daňovou optimalizaci bude nutné využít výhod plynoucích z využití společností umístěných mimo území EU. S platbami mimo území EU často souvisí srážková daň. Výše srážkové daně je v Nizozemí standardně ve výši 15 % a uplatňuje se na dividendy vyplácené z Nizozemí, avšak její výše samozřejmě může být limitována platnými SZDZ.

Anonymitu vlastnictví je možné zajistit prostřednictvím relativně velkého množství států, mezi které patří například i některé státy USA. Jednu z nejvyšších anonymit vlastnictví poskytují Seychely, jejichž obchodní rejstřík poskytuje pouze jméno společnosti, identifikační číslo, datum založení a stanovy společnosti. Prakticky je tedy možné ověřit pouze existenci dané společnosti.¹¹⁸

V případě výplaty dividend z Nizozemí přímo na Seychely bude výplata dividend podléhat 15 % srážkové dani v Nizozemí. Pro optimalizaci tohoto daňového zatížení je vhodné využít dalšího subjektu umístěného v zemi, která na výplatu dividend neuvaluje

---

¹¹⁷ COLDWELL. *Offshore company and offshore companies*. [online]. 2013. [cit. 2013-4-08]. Dostupné z: <<http://www.offshorecompanyexperts.com/en/index.html>>.

¹¹⁸ AKONT, spol. s r.o. *Hledá se náhrada akcií na doručitele*. [online]. 2013. [cit. 2013-4-08]. Dostupné z: <<http://www.akont.cz/cz/545.hleda-se-nahrada-akcii-na-dorucitele>>.

srážkovou daň a zároveň má uzavřenou SZDZ s Nizozemím, která omezuje sazbu zdanění dividend.

Z tohoto pohledu se jako nejvhodnější jeví stát Curacao, což je autonomní ostrovní stát patřící do Nizozemského království. Curacao je původně jedním z ostrovů tvořících Nizozemské Antily, které formálně přestaly existovat v roce 2010.

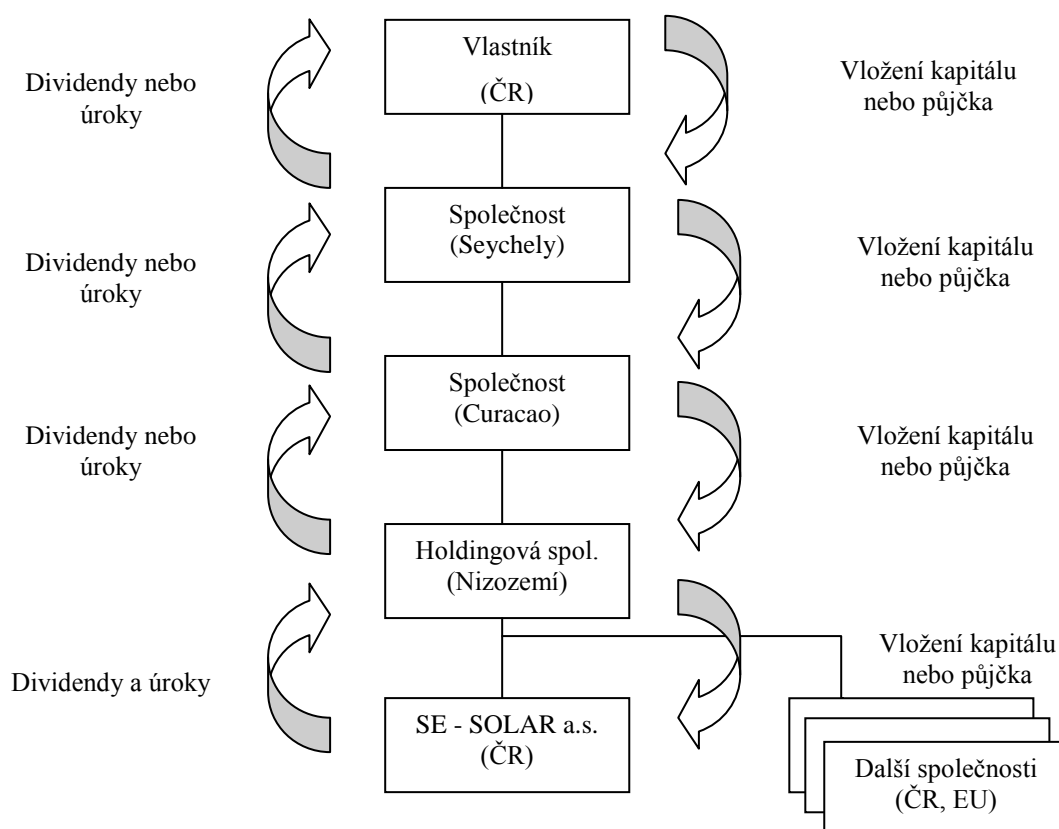
Platná SZDZ mezi Nizozemím a Curacaem limituje sazbu zdanění dividend vyplácených dceřinou společností z Nizozemí do Curacaa na 8,3 %. Nicméně v současné době je v jednání nová bilaterální dohoda, která by výplatu dividend mezi dceřinou společností z Nizozemí do Curacaa zcela od zdanění omezila.¹¹⁹

Výsledná struktura společností, která by vlastníku zaručovala všechny výhody popsané v kapitole 3.2 a také anonymitu vlastnictví a efektivnější daňovou optimalizaci, bude tedy vypadat následujícím způsobem:

---

¹¹⁹ LOWTAX. *Curacao*. [online]. 2013. [cit. 2013-04-08]. Dostupné z: <<http://www.lowtax.net/lowtax/html/jnadctx.html#withholding>>.

Obrázek 3.2 Návrh struktury II. (Zdroj: Vlastní)

Výsledná struktura navíc oproti struktuře uvedené v kapitole 3.2 zajistí vlastníku naprostou anonymitu vlastnictví a zároveň také daňovou optimalizaci. Daňová hlediska srovnávají modelové tabulky níže. Pro daný případ nevycházíme z konkrétních čísel odpovídajících finančním výsledkům společnosti SE - SOLAR a.s., neboť pro stanovení přesné výše úroků mezi spojenými osobami by bylo nutné vypracovat srovnávací analýzu a dokumentaci převodních cen, což není předmětem této práce. Nicméně zdanění by proběhlo principiálně stejným způsobem.

Uvažujeme tedy, že společnost vykáže základ daně z příjmů právnických osob v ČR ve výši 100. Tabulka níže popisuje zdanění v případě nevyužití navržené struktury společností.

Tabulka 3.9 Podnikání pouze v ČR (Zdroj: Vlastní)

	Podnikání pouze v ČR
VH	100
Úroky	0
Základ daně v ČR (sazba 19 %)	100
Daň z příjmů	19
Zdanění dividend (15 %)	12,15
Čistý příjem vlastníka	68,85

Tabulka níže popisuje zdanění v případě využití navržené struktury společností. Pro přibližné zajištění úvěrových podmínek odpovídajících tržním podmínkám bylo uvažováno ponechání základu daně ve výši 5 u společností umístěných v Nizozemí a v Curacao. Pro přesné stanovení, jak vysoký základ daně by v daných zemích odpovídal tržním podmínkám, by bylo nutné provést srovnávací analýzu a vytvořit dokumentaci převodních cen, což není předmětem této diplomové práce.

Tabulka 3.10 Využití struktury společnosti (Zdroj: Vlastní zpracování¹²⁰)

	Sazba daně	Využití struktury společnosti
VH		100
Úroky vyplacené do Nizozemí	0 %	90
Základ daně v ČR		10
Daň z příjmů v ČR	19 %	1,9
Dividendy vyplacené do Nizozemí	0 %	8,1
Úroky vyplacené do Curacao	0 %	85
Základ daně v Nizozemí		5
Daň z příjmů v Nizozemí	25 %	1,25
Dividendy vyplacené do Curacao		3,75
Zdanění dividend vyplacených do Curacao	8,3 %	0,31125
Úroky vyplacené na Seychely	0 %	80
Základ daně v Curacao		5
Daň z příjmů v Curacao	34,5 %	1,725
Výplata dividend na Seychely	0 %	3,275
Čistý příjem Seychelské společnosti		94,81375

Pro přibližné zajištění úvěrových podmínek odpovídajících tržním podmínkám bylo uvažováno ponechání základu daně ve výši 5 u společností umístěných v Nizozemí a v Curacao. Pro přesné stanovení, jak vysoký základ daně by v daných zemích odpovídal tržním podmínkám, by bylo nutné provést srovnávací analýzu a vytvořit dokumentaci převodních cen, což není předmětem této diplomové práce.

¹²⁰ Zpracováno dle: LOWTAX.NET. *Curacao: Domestic Corporate Taxation*. [online]. 2013. [cit. 2013-04-08]. Dostupné z: <http://www.lowtax.net/lowtax/html/jnadctx.html#withholding>.

Společnost na Seychelách nepodléhá zdanění příjmů procentuální sazbou, pouze se platí roční poplatek vládě, který v současné době činí 100 USD. Společnost se nemusí dále zabývat rozlišováním nákladů na daňově uznatelné a neuznatelné. Na základě tohoto faktu se již nezabýváme převodem peněz k vlastníku do ČR, neboť společnost mu snadno může poskytnout půjčku s minimálním úrokem či nulovým úrokem pro financování jeho aktivit apod.

Ze srovnání obou tabulek můžeme uzavřít, že využitím struktury dojde ke snížení efektivního daňového zatížení na 5,18625 % z původního efektivního zdanění podnikání pouze v ČR ve výši 31,15 %.

3.3.1 Cena struktury

Je zřejmé, že náklady výše uvedené struktury již budou nezanedbatelné, uvedená struktura společností je tedy pro vlastníka využitelná pouze v případě aktivit zajišťujících dostatečné příjmy. Orientační ceny zřízení struktury jsou popsány v tabulce 3.11:

Tabulka 3.11 Orientační cena struktury (Zdroj: Vlastní zpracování¹²¹)

	Založení a náklady v prvním roce
Založení společnosti v Nizozemí	6 900 EUR
Založení společnosti na Curacao	1 200 EUR
Založení společnosti na Seychelách	1 080 EUR
Celkem	9 180 EUR

V tabulce jsou uvedeny ceny při využití služeb zahraničních právních kanceláří, kdy kromě samotného založení služeb je započtena také cena otevření zahraničního bankovního účtu a podobných souvisejících služeb, cena zde uvedena je tedy přibližná.

¹²¹ Zpracováno dle: COLDWELL. *Offshore company and offshore companies*. [online]. 2013. [cit. 2013-04-08]. Dostupného z: <<http://www.offshorecompanyexperts.com/en/index.html>>.

Pokud uvažujeme orientační kurz 1 Euro = 25 Kč, můžeme říci, že náklady spojené se zřízením společnosti budou činit přibližně 230 000 Kč.

Náklady následujících let budou záviset především na množství rozhodnutí, které bude vlastník chtít udělat v zahraničí, tedy především na cestovních nákladech. Samotné náklady na správu struktury společností v následujících letech budou činit přibližně 5000 EUR.¹²²

Je tedy na samotném vlastníku, aby zvážil, zda jeho aktivity přinesou dostatečné příjmy na pokrytí nákladů souvisejících se založením a správou této struktury. Pokud ano, bude jeho daňová úspora velmi významná, neboť jeho efektivní zdanění poklesne o více než 25 %.

---

¹²² Zpracováno dle: COLDWELL. *Offshore company and offshore companies*. [online]. 2013. [cit. 2013-04-08]. Dostupného z: <<http://www.offshorecompanyexperts.com/en/index.html>>.

Závěr

Téma využití daňových rájů je v dnešní době často veřejně diskutované mnohdy dokonce v negativním kontextu různých nelegálních praktik, daňových úniků apod. Toto téma úzce souvisí s prohlubující se globalizací světové ekonomiky, kdy dochází ke stále většímu množství obchodních transakcí mezi subjekty z různých států světa. Na základě takových transakcí podnikatelské subjekty vytváří zisky, které mají státy, v nichž tyto subjekty sídlí, zájem zdanit. Určit však, ve kterém státě má být konkrétní mezinárodní transakce zdaněna, nemusí být vždy snadné.

Podnikatelské subjekty mohou dnes poměrně jednoduše přesunout část svých ekonomických aktivit do zahraničí, resp. do takového státu, který k realizaci jejich aktivit nabízí nejvhodnější podmínky. Těmito podmínkami není zdaleka myšleno pouze nízké či žádné zdanění. Pro podnikatele hrají často významnější roli kritéria, jakými jsou například stabilita právního prostředí, ochrana investic, vymahatelnost práva apod., než pouhá snaha snížit vlastní daňovou povinnost. Nicméně je zřejmé, že snížení daňové povinnosti bude hrát při rozhodování podnikatele významnou roli, neboť představuje zcela logickou snahu snížit náklady spojené s vlastní činností. Je-li snížení daňové povinnosti realizováno v souladu s platnou legislativou, jedná se o zcela legální a logický krok podnikatele.

Pro občany České republiky je v rámci Evropské unie zajištěn volný pohyb osob, služeb, zboží a kapitálu, což je dalším z faktorů, který usnadňuje podnikatelům zvolit si nejvhodnější stát pro realizaci své podnikatelské činnosti a přesunout do něj své aktivity.

Tato práce se zabývá daňovými ráji. V první části práce je krátký popis historie využívání území s výhodnějším daňovým režimem, dále pak dochází k vymezení základních pojmů, především daňový ráj, škodlivý preferenční režim, offshore finanční centrum aj. Následně dochází k popisu legislativy vztahující se ke zdaňování příjmů v České republice a k popisu, jakým způsobem ovlivňují českou legislativu uzavřené smlouvy o zamezení dvojímu zdanění.

V druhé části se práce zabývá primárně analýzou judikatury Evropského soudního dvora. Judikatura Evropského soudního dvora slouží k jednotné aplikaci evropské legislativy napříč členskými státy Evropské unie, a proto jsou v praxi judikáty často využívány pro její správnou interpretaci. Postupně se práce zabývá volným pohybem osob s důrazem na svobodu usazování, volným pohybem služeb, zboží a kapitálu. Nakonec se práce zaměřuje na princip zneužití práva v judikatuře Evropského soudního dvora, na což následně navazuje analýza judikatury Nejvyššího správního soudu České republiky, která je primárně orientovaná právě na princip zneužití práva v české legislativě.

Poslední část práce se zabývá situací vlastníka společnosti SE - SOLAR a.s., který realizuje v České republice množství podnikatelských aktivit, které má v plánu sjednotit do jedné skupiny společností reprezentované holdingovou společností umístěnou v prestižním zahraničním státě. Práce srovnává tři vybrané země, následně doporučuje podnikateli, kterou z nich zvolit a na závěr navrhuje strukturu skupiny společností tak, aby bylo dosaženo vlastníkem stanovených cílů. Protože struktura nezajišťuje vlastníku všechny požadované výhody, je následně prezentována komplikovanější a nákladnější struktura společností, která však již zajišťuje získání všech požadovaných výhod plynoucích z legálního využití daňových rájů.

Cílem této práce bylo navrhnout vlastníku společnosti SE - SOLAR a.s. strukturu společností zajišťujících mu získání požadovaných výhod a dále bylo cílem práce ukázat, že cílem využití daňových rájů není zdaleka vždy pouze snížení daňové povinnosti. V práci byly navrženy dvě struktury společností, kdy každá z nich zajišťovala vlastníku získání určitých výhod. Na těchto strukturách byly také prezentovány jednotlivé výhody, což ukázalo, že snížení daňové povinnosti je pouze jednou z těchto výhod. Domnívám se proto, že cíl práce byl naplněn.

Seznam použité literatury

Odborná literatura:

- 1) JACKSON, J. *OECD Initiative on Tax Havens*. DIANE Publishing. 2010. 15 s. ISBN 1437931286.
- 2) KLEIN, Š. *Daňové ráje... aby nebyly daňovým peklem*. Ostrava: Sagit, 1998, 197 s. ISBN 80-7208-074-1.
- 3) KLEIN, Š., ŽÍDEK, K. *Mezinárodní daňové plánování*, 1. vyd. Praha: Grada, 2002, 230 s. ISBN 802470563X.
- 4) LÁCHOVÁ, L. *Daňové systémy v globálním světě*. Praha: ASPI, 2007, 271 s. ISBN 978-80-7357-320-1.
- 5) LESERVOISER, L. *Daňové ráje*. 1. vyd. Praha.: HZ Praha, 1996, 122 s. ISBN 80-86009-07-6.
- 6) MORRIS, A. P. *Offshore financial centers and regulatory competition*. Washington, D.C.: AEI Press, 2010. 200 s. ISBN 978-0844743240.
- 7) PETROVIČ, P. *Encyklopedie mezinárodního daňového plánování*. Praha: Akont Trust Company, 2002, 432 s. ISBN 80-86394-81-6.
- 8) TERRA, B. a WATTEL, P. J. *European Tax Law*. Third edition. Nizozemí: Bert Arts bNO, 2001. 527 s. ISBN 90-6002-790-6.
- 9) TERRA, B. a WATTEL, P. J. *European Tax Law*. 5. Ilustrované vydání, zkrácená verze. Praha: Wolters Kluwer Law & Business, 2008. s. 52. ISBN 90 9041127410.
- 10) VELO, L. *Daňové ráje světa*, Praha: Rebo Productions, 1997, 167 s. ISBN 80-85815-93-1.
- 11) VYBÍHAL, V. *Zdaňování příjmů fyzických osob 2010: praktický průvodce*. Grada Publishing a.s., 2010. 216 s. ISBN 9788024734262.

Periodika:

- 1) Komora daňových poradců České republiky: *Bulletin Komory daňových poradců ČR č.1/2006*.

Online zdroje:

- 1) AKONT, spol. s r.o. *Anonymita vlastnictví*. [online]. 2013. [cit. 2013-01-10]. Dostupné z:
<<http://www.akont.cz/cz/anonymita-vlastnictvi>>.
- 2) AKONT, spol. s r.o. *Daňové plánování a optimalizace*. [online]. 2013. [cit. 2013-01-10]. Dostupné z:
<<http://www.akont.cz/cz/danove-planovani-a-optimalizace>>.
- 3) AKONT, spol. s r.o. *Hledá se náhrada akcií na doručitele*. [online]. 2013. [cit. 2013-4-08]. Dostupné z:
<<http://www.akont.cz/cz/545.hleda-se-nahrada-akcii-na-dorucitele>>.
- 4) AKONT, spol. s r.o. *Ochrana majetku*. [online]. 2013. [cit. 2013-01-10]. Dostupné z:
<<http://www.akont.cz/cz/trusty-vyhody-a-vyuziti>>.
- 5) AKONT, spol. s r.o. *Tvorba imageové struktury*. [online]. 2013. [cit. 2013-01-10]. Dostupné z:
<<http://www.akont.cz/cz/tvorba-imageove-struktury>>.
- 6) BABKOVÁ, T. *Evropa a snahy o její sjednocení*. [online]. 2007. [cit. 2013-01-06]. Dostupné z:
<http://www.rozhlas.cz/leonardo/historie/_zprava/340502>.
- 7) BURDA, Z. *Zneužití práva v oblasti daně z příjmů*. [online]. 2011. [cit. 2013-01-10]. Dostupné z:
<<http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d36152v45864-zneuziti-prava-v-oblasti-dane-z-prijmu/>>.
- 8) CAIN, C. A. *Význam slova offshore*. [online]. [cit. 6-1-2013]. 2003. Dostupné z:
<<http://www.akont.cz/cz/vyznam-slova-offshore>>.
- 9) COLDWELL. *Offshore company and offshore companies*. [online]. 2013. [cit. 2013-4-08]. Dostupné z:
<<http://www.offshorecompanyexperts.com/en/index.html>>.
- 10) ČAPEK, J. *Daňové plánování ve spárech ducha zákona, 2. část*. [online]. 2009. [cit. 2013-03-06]. Dostupné z:
<<http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d10020v12898-danove-planovani-ve-sparech-ducha-zakona-2cast/#footnote23>>.

- 11) DRÁB, O. *Daňový režim podílů na zisku po vstupu do Evropské unie*. [online]. 2004. [cit. 2013-04-09]. Dostupné z:
<[http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d2514v3280-danovy-rezim-podilu-na-zisku-po-vstupu-do-evropske-unie/?search_query=\\$issue=1I53](http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d2514v3280-danovy-rezim-podilu-na-zisku-po-vstupu-do-evropske-unie/?search_query=$issue=1I53)>.
- 12) *European Court of Justice*. [online]. 2011. [cit. 2013-04-08]. Dostupné z:
<<http://www.eurofound.europa.eu/areas/industrialrelations/dictionary/definitions/europeancourtofjustice.htm>>.
- 13) Generální finanční ředitelství. *Pokyn č. D - 6 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů*. [online]. 2010. [cit. 2013-01-21]. Dostupný z:
<http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/cds/Pokyn__GFR_c_D_6.pdf>.
- 14) GENSCHEL, P a SCHWARZ, P. *Tax competition: a literature review*. [online]. 2011. [cit. 2013-01-06]. Dostupné z: <https://www.jacobs-university.de/sites/default/files/uploaded_files/teams/publications/Genschel_Tax_Competition.pdf>.
- 15) HEUSSER, B. *Which fundamental freedom prevails?* [online]. 2009. [cit. 2013-03-06]. Dostupné z:
<http://ials.sas.ac.uk/postgrad/courses/MA_tax_law_workingpapers.htm>.
- 16) INVESTUJEME.CZ. *EU vyhlásila boj daňovým únikům. Zamezí firmám využívat daňové ráje*. 2012. [online]. [cit. 6-1-2013]. Dostupné z:
<<http://www.investujeme.cz/eu-vyhlasila-boj-danovym-unikum-zamezi-firmam-vyuzivat-danove-raje/>>.
- 17) LANG, M. *EU Tax Law*. [online]. 2013. [cit. 2013-04-08]. Dostupné z:
<<https://articleworks.cadmus.com/gtcp?product=2046679&ownernbr=1849090>>
- 18) LOWTAX. *Curacao*. [online]. 2013. [cit. 2013-04-08]. Dostupné z:
<<http://www.lowtax.net/lowtax/html/jnadctx.html#withholding>>.
- 19) LOWTAX.NET. *Curacao: Domestic Corporate Taxation*. [online]. 2013. [cit. 2013-04-08]. Dostupné z:
<<http://www.lowtax.net/lowtax/html/jnadctx.html#withholding>>.
- 20) Ministerstvo financí České republiky. *Přehled platných smluv České republiky*. [online]. 2013. [cit. 2013-02-06]. Dostupný z:
<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/prehled_smluv.html>.

- 21) NERUDO VÁ, D. *Mezinárodní smlouvy o zamezení dvojího zdanění*. [online]. 2007. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <<http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d2278v3021-mezinarodni-smlouvy-o-zamezeni-dvojiho-zdaneni/>>.
- 22) OECD. *Harmful Tax Competition: An emerging global issue*. [online]. [cit. 6-1-2013]. 1998. s. 27. Dostupné z: <<http://www.oecd.org/tax/transparency/44430243.pdf>>.
- 23) OECD. *Jurisdictions Committed to Improving Transparency and Establishing Effective Exchange of Information in Tax Matters*. [online]. 2009. [cit. 6-1-2013]. Dostupné z: <<http://www.oecd.org/countries/monaco/jurisdictionscommittedtoimprovingtransparencyandestablishingeffectiveexchangeofinformationintaxmatters.htm>>.
- 24) OECD. *List of Unco-operative Tax Havens*. [online]. 2013. [cit. 6-1-2013]. Dostupné z: <<http://www.oecd.org/countries/monaco/listofunco-operativetaxhavens.htm>>.
- 25) OECD. *Tax Haven Criteria*. [online]. 2002. [cit. 6-1-2013]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/document/23/0,3343,en_2649_33745_30575447_1_1_1_1,00.html>.
- 26) OECD. *2000 Progress Report: Towards Global Tax Co-operation: Progress in Identifying and Eliminating Harmful Tax Practices* [online]. 2000. [cit. 6-1-2013]. Dostupné z: <<http://www.oecd.org/ctp/harmful/2000progressreporttowardsglobaltaxco-operationprogressinidentifyingandeliminatingharmfultaxpractices.htm>>.
- 27) PILAŘOVÁ, I. *Daňová uznatelnost úroků z úvěrů a půjček v podmínkách roku 2012*. [online]. 2012. [cit. 2013-04-09]. Dostupné z: <<http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d38349v48297-danova-uznatelnost-uroku-z-uveru-a-pujcek-v-podminkach-roku-2012/>>.
- 28) Policy department of European Parliament: *The impact of the rulings of the European court of justice in the area of direct taxation*. 2007.
- 29) Smlouva o fungování Evropské unie ze dne 30. 3. 2010.

- 30) STEHNO, P. *Co by měl vědět každý podnikatel, který se zajímá o offshore*. [online]. 2006. [cit 2013-01-10]. Dostupné z: <<http://www.akont.cz/cz/47.serial-o-offshore-podnikani-a-mezinarodnim-danovem-planovani-1>>.
- 31) ŠEFL, V. *Institut zneužití práva v právu daňovém*. [online]. 2009. [cit. 2013-03-07]. Dostupné z: <http://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2009/files/prispevky/obecna_cast/Sefl_Vladimir__1378_.pdf>.
- 32) TANZI V. *Globalization, tax competition and the future of tax systems*. [online]. 1996. [cit. 2013-01-06]. Dostupné z: <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=883038>.
- 33) VINTER, Jan. *Světová finanční centra - velký obchod a daňové ráje*. [online]. 16. 3. 2006, [cit. 2013-01-06]. Dostupné z: <<http://trhy.mesec.cz/clanky/svetova-financni-centra-velky-obchod-a-danove-raje/>>.
- 34) VYŠKOVSKÁ, M. *Umíme používat smlouvy o zamezení dvojímu zdanění?* In: *Bulletin Komory daňových poradců 2/2010*. [online]. 2010. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <<http://www.peterkapartners.com/download/1404041857?at=1>>.
- 35) ZEWE, EK (DG TAXUD); KPMG; Deloitte; Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/korporatni-dane-v-evropske-unii-29589.html>>.
- 36) ZOROMÉ, A. *Concept of Offshore Financial Centres: In Search of an Operational Definition*. [online]. 2007. [cit. 2013-01-08]. Dostupné z: <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=986815>.

Rozsudky:

- 1) Evropský soudní dvůr. *C-379/05 Amurta* ze dne 8. 11. 2007.
- 2) Evropský soudní dvůr. *C-270/83 Avoir fiscal* ze dne 28. 1. 1986.
- 3) Evropský soudní dvůr. *C-254/97 Baxter* ze dne 8. 7. 1999.
- 4) Evropský soudní dvůr. *C-196/04 Cadbury Schwepps* ze dne 12. 8. 2006.
- 5) Evropský soudní dvůr. *C-210/06 Cartesio* ze dne 16. 12. 2008.
- 6) Evropský soudní dvůr. *C-253/03 CLT-UFA* ze dne 23. 2. 2006.

- 7) Evropský soudní dvůr. *C-330/91 Commerzbank* ze dne 13. 7. 1993.
- 8) Evropský soudní dvůr. *C-81/87 Daily mail* ze dne 27. 12. 1988.
- 9) Evropský soudní dvůr. *C-170/05 Denavit Interantionaal v Ministre del'Economie* ze dne 14. 12. 2006.
- 10) Evropský soudní dvůr. *C 293/06 Deutsche Schell* ze dne 28. 2. 2008.
- 11) Evropský soudní dvůr. *C-294/97 Eurowings* ze dne 26. 10. 1999.
- 12) Evropský soudní dvůr. *C-255/02 Halifax* ze dne 21. 2. 2006.
- 13) Evropský soudní dvůr. *C-425/06 Italservice* ze dne 21. 2. 2008.
- 14) Evropský soudní dvůr. *C-39/04 Laboratories Fournier* ze dne 10. 3. 2005.
- 15) Evropský soudní dvůr. *C-315/02 Lenz v Finanzlandesdirektion für Tirol* ze dne 15. 7. 2004.
- 16) Evropský soudní dvůr. *C-286/82 Luisi and Carbone v Ministero del Tesoro* ze dne 31. 1. 1984.
- 17) Evropský soudní dvůr. *C-446/03 Marks & Spencer* ze dne 13. 12. 2005.
- 18) Evropský soudní dvůr. *C-231/05 Oy AA* ze dne 18. 7. 2007.
- 19) Evropský soudní dvůr. *C-311/97 Royal Bank of Scotland* ze dne 29. 4. 1999.
- 20) Evropský soudní dvůr. *C-307/97 Saint-Gobain* ze dne 14. 8. 1999.
- 21) Evropský soudní dvůr. *C-290/04 Scorpio* ze dne 3. 10. 2006.
- 22) Nejvyšší správní soud České republiky. *Rozsudek čj. 1 Afs 107/2004-48* ze dne 10. 11. 2005.
- 23) Nejvyšší správní soud České republiky. *Rozsudek čj. 4 Afs 8/2003-68* ze dne 14. 3. 2005.
- 24) Nejvyšší správní soud České republiky. *Rozsudek čj. 5 Afs 42/2005-107* ze dne 30. 11. 2006.
- 25) Nejvyšší správní soud České republiky. *Rozsudek čj. 7 Afs 115/2004-47* ze dne 19. 1. 2006.
- 26) Nejvyšší správní soud České republiky. *Rozsudek čj. 7 Afs 55/2006-122* ze dne 16. 10. 2008.
- 27) Ústavní soud České republiky. *Usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 374/06* ze dne 31. 10. 2007.

Smlouvy o zamezení dvojímu zdanění:

- 1) Ministerstvo financí České republiky. *Smlouva uzavřená mezi Českou republikou a Kyprskou republikou o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmů* ze dne 28. 4. 2009.
- 2) Ministerstvo financí České republiky. *Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o zamezení dvojímu zdanění a zabránění úniku v oboru daní z příjmů a z majetku* ze dne 14. 7. 2003.
- 3) Ministerstvo financí České republiky. *Smlouva mezi Českou a Slovenskou federativní republikou a vládou Lucemburského velkovévodství o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmů a majetku* ze dne 18. 3. 1991.
- 4) Ministerstvo financí České republiky. *Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Nizozemským královstvím o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmů a z majetku* ze dne 4. 3. 1974.

Zákony:

- 1) Zákon 513/1991Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- 2) Zákon 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Seznam použitých zkratek

ESD	Evropský soudní dvůr
EU	Evropská unie
IMF	International Monetary Fund
NSS	Nejvyšší správní soud České republiky
SES	Smlouva o založení Evropského společenství
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
SZDZ	Smlouva o zamezení dvojímu zdanění
ÚS	Ústavní soud České republiky
ZDP	Zákon 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Seznam příloh

- 1) Příloha 1 - Finanční výkazy společnosti SE - SOLAR a.s. za roky 2008 - 2011